

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA PEDAGOGICKÁ

KATEDRA PEDAGOGIKY

**EVALUAČNÍ SYSTÉM JAKO FUNKČNÍ NÁSTROJ VÝCHOVNĚ
VZDĚLÁVACÍHO PROCESU - AKČNÍ VÝZKUM V MŠ ŽICHLICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Mgr. Ivana Hodková

Předškolní pedagogika, obor Učitelství pro mateřské školy

Vedoucí práce: Mgr. Milan Podpera

Plzeň, 2017

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury a zdrojů informací.

V Plzni, 1. dubna 2017

.....
vlastnoruční podpis

Poděkování:

Ráda bych poděkovala panu Mgr. Milanu Podperovi za cenné připomínky a metodické vedení bakalářské práce. Chci poděkovat kolegyním za jejich čas a ochotu spolupracovat při akčním výzkumu.

ZDE SE NACHÁZÍ ORIGINÁL ZADÁNÍ KVALIFIKAČNÍ PRÁCE.

OBSAH

SEZNAM ZKRATEK	2
ÚVOD	3
1 HISTORIE PŘEDŠKOLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ.....	4
1.1 HISTORICKÝ VÝVOJ INSTITUCÍ	4
1.2 HISTORICKÝ VÝVOJ DOKUMENTACE	5
2 ZAVEDENÍ EVALUACE DO ŠKOLSKÉHO SYTÉMU	9
2.1 KDY SE EVALUACE STALA SOUČÁSTÍ DOKUMENTACE ŠKOLY	10
3 PEDAGOGICKÁ EVALUACE	12
3.1 PROCESY EVALUACE	14
3.2 PEDAGOGICKÁ EVALUACE V PRAXI	14
4 AUTOEVALUACE JAKO FUNKČNÍ NÁSTROJ PRO MATEŘSKOU ŠKOLU ŽICHLICE.....	21
4.1 STRUČNÁ CHARAKTERISTIKA MATEŘSKÉ ŠKOLY V ŽICHLICÍCH	22
4.2 VÝVOJ EVALUAČNÍHO SYSTÉMU V MŠ ŽICHLICE.....	22
4.2.1 Evaluační systém ve školním roce 2010/2011.....	23
4.2.2 Evaluační systém ve školním roce 2011/2012.....	24
4.2.3 Evaluační systém ve školním roce 2012/2013.....	27
4.2.4 Evaluační systém od září 2013 do srpna 2016.....	28
4.3 ZHODNOCENÍ FUNKČNOSTI EVALUAČNÍHO SYSTÉMU V MŠ ŽICHLICE	29
5 AKČNÍ VÝZKUM - ZHODNOCENÍ STÁVAJÍCÍ SITUACE, NASTAVENÍ ZMĚN A JEJICH VYHODNOCENÍ.....	31
5.1 ZHODNOCENÍ SITUACE	31
5.2 NASTAVENÍ ZMĚN NA ZÁKLADĚ PROVEDENÉHO ŠETŘENÍ.....	35
5.3 VYHODNOCENÍ NASTAVENÝCH ZMĚN	39
5.4 POZITIVA A NEGATIVA PROVEDENÝCH ZMĚN	42
ZÁVĚR.....	44
RESUMÉ	45
SUMMARY:	46
SEZNAM LITERATURY	47
SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK, GRAFŮ A DIAGRAMŮ	49
PŘÍLOHY	50

SEZNAM ZKRATEK

ČŠI	Česká školní inspekce
DVPP	další vzdělávání pedagogických pracovníků
RVP PV	rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání
ŠVP	školní vzdělávací program

Úvod

Pracuji v mateřské škole, která je součástí organizace Základní škola a Mateřská škola Žichlice. Od školního roku 2011/2012 působím v této organizaci jako vedoucí učitelka. Když jsem byla jmenována do této funkce, byla naše mateřská škola v provozu teprve druhým rokem.

Pochopila jsem, že je přede mnou několik důležitých úkolů. Musím zajistit, aby administrativa odpovídala zákonným podmínkám, aby naše mateřská škola zajišťovala kvalitní předškolní vzdělávání pro děti z blízkého okolí. Je pro nás důležité, aby se v naší mateřské škole cítily děti příjemně, aby k nám chodily rády. Zároveň se snažíme o spokojenost i ze strany rodičů dětí.

Jedním z problémů, se kterými jsem se od začátku potýkala, byla evaluace. V průběhu let jsem se snažila tuto oblast zdokonalovat tak, aby byla smysluplná a přinášela pozitivní výsledky.

Nastavený systém evaluace naší mateřské školy považuji za nevyhovující a chci ho změnit. Dosud jsem v rámci autoevaluace přepracovávala pouze formuláře tak, aby odpovídaly našim podmínkám. V průběhu školního roku 2015/2016 jsem se rozhodla o další změnu systému, tentokrát trvalejšího rázu.

Možnost vypracování bakalářské práce jako akčního výzkumu v naší mateřské škole zaměřeného na evaluační systém považuji za pozitivum. Je to pro mě velká motivace důkladně se informovat o dané problematice, přiblížit si, jak se vlastně evaluace dostala do kurikula předškolního vzdělávání, zjistit, jakým způsobem je doporučováno evaluační systém nastavit a v neposlední řadě zajistit, aby tento systém byl efektivní.

Podkladem pro vytvoření nového systému včetně evaluačních formulářů bylo prostudování odborné literatury a důsledné přezkoumání dosavadních systémů, které naše MŠ praktikovala. Nový evaluační systém byl zaveden od školního roku 2016/2017. Následně bude zhodnoceno, zda je tento systém vyhovující a lze ho používat i v následujících školních letech jako funkční nástroj výchovně-vzdělávacího procesu, případně zjistím, jaké změny je ještě třeba nastavit.

1 HISTORIE PŘEDŠKOLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

1.1 HISTORICKÝ VÝVOJ INSTITUCÍ

V první kapitole bakalářské práce bych se ráda zabývala tím, jak se předškolní vzdělávání dětí vyvíjelo a jakým způsobem bylo zařazováno do školského systému.

Již v 16. století se výchovou zabývala Jednota bratrská, která se snažila o zajištění péče o děti pracujících matek. Tento způsob měl tzv. sociální charakter - jednoduše zajistit dohled a péči nad dětmi, když o ně nemohou pečovat rodiče. (Šmelová 2004)

V prvopočátcích Jednoty bratrské (zal. 1457) neměli její příslušníci možnost zakládat vlastní školy. Proto se soustředili na roli rodičů ve výchově dětí, ti měli svou výchovou připravovat děti na vstup do Jednoty bratrské. Jednota bratrská si byla vědoma významu vývoje dítěte v prenatálním období, proto kladla důraz na dobrý zdravotní stav rodičů a připravovala je na péči o dítě. (Šlégl 2012)

V 17. století napsal J. A. Komenský zásadní dílo Informatorium školy mateřské, kde se snažil o zařazení dětí předškolního věku do školek, tedy do školského systému.

System práce s malými dětmi měl ovšem pouze charakter péče a výchovy, teprve postupem času se začala ukazovat také potřeba vzdělávání. Zpočátku byly ženy pracující s dětmi předškolního věku nazývány pěstitelkami, v jejich práci byl preferován mateřský, ochranný a láskyplný postoj. (Šmelová 2004)

"O kázni je třeba poznamenat, že v tomto prvním útlém věku má největší význam. Ne taková, která by záležela v bití (pryč s ní, leč by v krajní zarputilost si vynucovala zlomění), nýbrž která záleží v ustavičném dozoru, aby se konalo, co se má konat, a v moudrém výcviku, aby se to konalo často, i v moudrém řízení, aby se to konalo správně."

(Komenský 1948, s. 154)

V roce 1869 byla vytvořena nová soustava národního školství, a to díky vydání rakouského školského zákona. Ten se zabýval také začleněním předškolní výchovy do školského systému. Na tento zákon navazoval ministerský výnos z roku 1872, který se konkrétně zabýval tématem mateřských škol. Ty měly být bezplatné, určené pro všechny děti, které by měly být pod dohledem kvalitního pedagoga. Mateřské školy měly doplňovat rodinnou

výchovu a zároveň připravit děti do škol. Mateřské školy měly být zakládány při obecních školách a byly určeny pro děti, které ještě nemusely plnit povinnou školní docházku.

Ministerský výnos č. 4711 dále zmiňoval, že předškolní výchova je záležitostí celé společnosti, nejen rodiny. Na základě toho byly specifikovány 3 základní předškolní instituce: jesle, mateřská škola, opatrovna.

V době mezi dvěma světovými válkami se v roce 1920 konal *První sjezd československého učitelstva a přátel školství v osvobozené vlasti*, kde byly probírány otázky předškolních institucí a odpovědnosti konkrétního ministerstva. Tato problematika vyvolala dlouhodobý spor, zda bude otázku předškolního vzdělání řešit ministerstvo školství nebo ministerstvo sociální péče. Jelikož nedošlo ke shodě, nebyl tehdy vydán žádný zákon o mateřských školách.

Další posun přinesl rok 1948, kdy byl vydán Zákon o úpravě jednotného školství č. 95/1948 Sb. Na základě tohoto zákona se mateřské školy staly prvním článkem školské soustavy, docházka do mateřských škol nebyla povinná. Zákon Národního shromáždění o soustavě výchovy a vzdělávání č. 186/1960 Sb. jasně ustanovil, že součástí školské soustavy jsou: jesle, mateřské školy a společná zařízení jeslí a mateřských škol. Byl kladen důraz především na kolektivní výchovu a individualita dítěte byla potlačována. Po roce 1989, kdy došlo k pádu totalitního systému, došlo k uvolnění daných rámců ve školství a síť státních mateřských škol byla rozšířena o mateřské školy soukromé a církevní. (Šmelová 2004)

Pro podobu dnešního školského systému je zásadní zavedení zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, tzv. Školského zákona a na něj navazující prováděcí předpisy a vyhlášky, které upravují podobu a zásady předškolního vzdělávání tak, jak jej známe dnes. Je to zákon, jímž se dnešní školský systém řídí.

1.2 HISTORICKÝ VÝVOJ DOKUMENTACE

V této kapitole se pokusím zaměřit na konkrétní vývoj dokumentů, které upravovaly a upravují systém vzdělávání v mateřských školách. Při studiu literatury k tomuto tématu jsem zjistila, že pojem evaluace a její potřeba v systému vzdělávání je poprvé zmíněn až v

roce 2001 v Rámcovém vzdělávacím programu a v tzv. Bílé knize, což je Národní program rozvoje vzdělávání v České republice, vydaný ministerstvem školství mládeže a tělovýchovy taktéž v roce 2001.

Pokusme se přiblížit historický vývoj dokumentace týkající se předškolního vzdělávání. V roce 1578 vytvořil Petr Walpot školní řád, ve kterém se zabýval otázkami péče o malé děti, o organizaci zaměstnávání těchto dětí, jejich odpočinku i o čase, který by děti měly strávit v přírodě. J.A. Komenský ve svém *Informatoriuškoly mateřské* stanovil obsah předškolní výchovy a vymezil zde věk dětí, kterých se předškolní výchova týká, což učinil na základě znalosti věkových zvláštností. Podtrhl zde důležitost respektování individuálních rozdílů mezi dětmi a riziko přetěžování dětí. Další významnou osobností byl J. V. Svoboda, který vedl první opatrovnu u nás na Hrádku v Praze. Ten vydal ucelený výchovný program pro potřeby české opatrovny pod názvem *Školkačili prvopočáteční, praktické, názorné, všestranné vyučování malých dětí k věcnému vybroušení rozumu a ušlechtnění srdce s navedením ke čtení, počítání a kreslení pro učitele, pěstouny a rodiče*. Součástí tohoto spisu bylo stále ještě trivium. První česká mateřská škola u sv. Jakuba byla založena v roce 1869. Ta se řídila výchovným programem, který vycházel z koncepce Svobodovy, Fröbelovy a francouzských předškolních institucí.

V roce 1872 byl vydán ministerský výnos, který zakazoval trivium, které bylo do té doby součástí předškolní výchovy.

Důležitou osobností předškolní pedagogiky byla Barbora Ledvinková, která přeložila do českého jazyka knihu M.PapeCarpertierové "*Rady řídícím pěstounkám ve školách mateřských*" a knihu B. Marenholtzové-Bülowé "*Mateřská škola - první pracovna dítěte*". Sama Ledvinková je autorkou publikací "*Nástin vývoje opatroven, školek a mateřských škol*" a "*Škola mateřská*". Tyto knihy se zabývaly spíše vzdělávacím obsahem, zahrnovaly metodiky práce a byly zásobníkem říkadel a básniček. O tom, jakým způsobem lze kontrolovat naplňování vzdělávacího obsahu se v knihách nepíše. Pokračovatelkou B. Ledvinkové byla Ida Jarníková, která se také zabývala obsahem předškolního vzdělávání. Je autorkou "*Indexu pomůcek pro školy mateřské a nejnovější třídy škol mateřských*" a "*Příručky pro školy mateřské*".

V roce 1938 byly usnesením městské rady hlavního města Prahy schváleny "*Výchovné osnovy pro mateřské školy v hlavním městě Praze*". Tyto osnovy však nebyly závazné

celostátně, platily pouze pro hlavní město. Přesto se jimi mateřské školy i v jiných částech Československé republiky řídily.

Další vývoj se na několik let pozastavil, protože do Evropy i do českých zemí vstoupila 2. světová válka. Ovšem po jejím skončení v roce 1945 došlo v následujících letech k rozkvětu školství. Ukázalo se, že je třeba vytvořit osnovy, které budou celostátně závazné a hned v roce 1945 byl vydán "*Prozatímní pracovní program pro mateřské školy*" - pro tento program se staly východiskem osnovy, které byly v Praze ustanoveny v roce 1938. Rok 1948 přinesl "*Pracovní program pro mateřské školy*".

Když se posuneme o několik let dále, konkrétně do roku 1957, zjistíme, že byla sepsána publikace s názvem "*Předškolní výchova*", která předchází pracovní programy a jejich aplikování v praxi kritizovala. Konkrétně se negativně vyjadřovala k tomu, že učitelky si neplánují a nestanovují úkoly a ani si nevšímají celkové úrovně dětí (Jírová 1957, s.4)

V roce 1953 byla vydána první závazná norma pro práci ve všech mateřských školách v ČSSR pod názvem "*Prozatímní osnovy pro mateřské školy*". V těchto osnovách se do popředí dostalo zaměstnání dětí jako hlavní činnost v mateřských školách, hra ustoupila do pozadí. Hned dva roky poté byly v roce 1955 vydány osnovy nové pod názvem "*Osnovy pro mateřské školy*". V těch je již velmi zřetelná povinnost vychovávat děti pro socialistickou společnost. V dalších letech došlo ke slábnutí ideologických tendencí a v roce 1958 byly vydány další "*Pokusné osnovy pro mateřské školy*" s příručkou pro náměty pro práci s dětmi pod názvem "*Rok v mateřské škole*". Tyto osnovy byly důsledkem konference, která se konala o rok dříve a požadovala nové požadavky na práci s dětmi a to takové, které by zohledňovaly věkové zvláštnosti dětí, hygienu a nezapomínaly také na potřebu hry. A tak v roce 1960 vyšly "*Osnovy výchovné práce pro mateřské školy*" - ty vymezovaly cíle a obsah vzdělávání. Ve stejném roce (1960) byl vydán nový školský *Zákon o soustavě výchovy a vzdělání č.186/1960*.

V tomto zákoně bylo ustanoveno, že součástí školského systému jsou také jesle a mateřské školy. Jesle mají pečovat o děti od nejtělejšího věku až od tří let. Od tří let až do nástupu dětí do základní devítileté školy pečuje o děti mateřská škola. Vzdělávání je bezplatné. V tomto školském zákoně je zdůrazněna potřeba výchovy dětí v uvědomělé členy socialistické společnosti a je kladen důraz na to, že vzdělání a výchova mají vést k budování socialistické a komunistické společnosti. Vzdělávání probíhá pod vedením

Komunistické strany Československa. Na tento zákon pak navazují *"Osnovy výchovné práce pro jesle a mateřské školy"* vydané v roce 1963. V těchto osnovách jsou rozděleny děti do dvou věkových skupin - 3 až 5 let a 5 až 6 let. O čtyři roky později byl vydán *"Program výchovné práce v jeslích a mateřských školách"*, který rozděluje děti také do dvou skupin, ale s jiným rozdělením, a to: do 3 let a od 3 do 6 let.

V šedesátých letech byla vidět snaha o demokratizaci ve společnosti i ve školství. Bohužel 21.8.1968 došlo k vojenské intervenci a tak nastala stagnace demokratického snažení a následovala normalizace společnosti. Rok 1978 přinesl další *"Program výchovné práce pro jesle a mateřské školy"*, ten byl rozdělen do dvou částí - jedna se věnovala jeslím, druhá mateřským školám. Program podporoval důležitost ideové výchovy v duchu socialismu. Při vzdělávání dětí se zapomínalo na respektování jejich potřeb a na individuální přístup. Změnu měl přinést nový *"Program výchovné práce pro jesle a mateřské školy"* v roce 1984, ke kterému byly v roce 1988 vydány metodické příručky, kde byly jako činnosti vhodné pro práci s dětmi navrhovány: hra, učení, práce a zábavné činnosti. Novým termínem se staly rekreační činnosti, kterými byla označována zábava a slavnosti. Díky stanovenému režimu dne docházelo k přetěžování dětí a k přeorganizovanosti. Výchovně-vzdělávací práci na základě tohoto programu zastavil rok 1989, kdy došlo k pádu socialistického režimu a vlády Komunistické strany Československa. (Šmelová 2004)

2 ZAVEDENÍ EVALUACE DO ŠKOLSKÉHO SYTÉMU

Naše současná legislativa se řídí Zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, tzv. Školským zákonem. Tento zákon již ukládá všem školám na všech úrovních vzdělávacího systému provádět evaluaci. Povinností vlastního hodnocení se blíže zabývá Vyhláška č. 15/2005 Sb., kde je přesně stanoveno, jaké jsou náležitosti vlastního hodnocení školy a co musí obsahovat. K této vyhlášce pak je vydáno Sdělení MŠMT k provádění vlastního hodnocení školy č.j. 19229/2006-20 ze dne 7.8.2006.

V roce 2004 byl vydán Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání (RVP), který mateřským školám ukládá povinnost vytvářet školní vzdělávací programy (ŠVP) a stanovuje, co mají tyto programy jednotlivých škol obsahovat. Jednou z povinných součástí ŠVP je systém hodnocení a struktura hodnocení. Z výše zmíněné vyhlášky a sdělení Ministerstva školství vyplývá, jaké oblasti má každá škola hodnotit a co má být zahrnuto ve vlastním hodnocení z hlediska jeho struktury a systému. V RVP PV je tento pokyn upřesněn pro potřeby mateřských škol. Mateřským školám je uložena povinnost hodnotit: školní vzdělávací program, podmínky vzdělávání (věcné podmínky, životospráva, psychosociální podmínky, organizace, řízení mateřské školy, personální a pedagogické zajištění a spoluúčast rodičů), průběh vzdělávání a výsledky vzdělávání. Je třeba sledovat úroveň výsledků práce školy vzhledem k podmínkám a ekonomickým zdrojům.

Škola má povinnost určit si autoevaluační období, může zvolit ze dvou možností - období jednoho roku nebo období dvou let. Na konci tohoto období škola vypracuje vlastní hodnocení, a to do konce října následujícího školního roku.

Zvolená písemná forma struktury hodnocení i závěrečná zpráva o vlastním hodnocení jsou interními doklady mateřské školy, to znamená, že škola není povinna je zveřejňovat ani zpřístupňovat, nemusí je nikomu odevzdávat. Výjimku tvoří Česká školní inspekce - ta může tyto dokumenty vyžadovat k nahlédnutí.

Často se stává, že dojde k záměně pojmů závěrečná sebehodnotící zpráva (tedy zmiňované vlastní hodnocení školy) a výroční zpráva školy. Výroční zpráva školy je veřejným dokumentem. Výroční zprávu však mateřské školy nemají povinnost vytvářet. Sepíše ji v případě, že ji vyžaduje zřizovatel. Ten však musí mateřské škole přesně stanovit,

co má zpráva obsahovat. Zřizovatel nesmí po MŠ vyžadovat namísto výroční zprávy zprávu sebehodnotící. Zpráva o vlastním hodnocení školy však může pomoci jako vodítko pro tvorbu výroční zprávy. (Autoevaluace mateřské školy metodická příručka 2008)

2.1 KDY SE EVALUACE STALA SOUČÁSTÍ DOKUMENTACE ŠKOLY

V roce 2001 vydalo Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy ČR dokument s názvem *Národní program rozvoje vzdělávání v České republice* - tento dokument bývá zkráceně nazýván *Bílá kniha*. Jedná se o první dokument, ve kterém se objevuje poprvé zmínka o potřebě evaluace a nutnosti vytvořit pro evaluaci funkční systém.

Systém školství byl v minulosti centralizovaný a direktivní, ten se musí postupně změnit na decentralizovaný a participativní systém. Součástí změn jsou i změny v cílech a obsahu vzdělávání. Na nejvyšší úrovni stojí státní program vzdělávání - tzv. národní kurikulum, na které pak navazují další úrovně vzdělávacích programů. Na centrální úroveň kurikulárních dokumentů patří jednotlivé rámcové vzdělávací programy, odpovídající daným stupňům vzdělávání (Bílá kniha 2001, s.37-38). V rámcových vzdělávacích programech jsou formulována pravidla pro tvorbu školních vzdělávacích programů, která udávají rámec pro návrh učebních plánů. Na nejnižší úrovni stojí tedy školní vzdělávací programy (ŠVP). Školní vzdělávací programy si vytváří každá škola sama pro svoji potřebu. Pro tvorbu ŠVP byly vydány metodiky zpracování.

Pojem evaluace je v Bílé knize zmíněn v souvislosti s nutností zvyšování kvality vzdělávání. Aby byla evaluace funkčním nástrojem, nesmí se jednat pouze o hodnocení výkonů jednotlivých žáků či dětí, ale je třeba hodnotit fungování školy jako celku. Je třeba vnější evaluaci rozšířit o vnitřní. Měly by se porovnávat dosažené výsledky v jednotlivých sektorech a oblastech vzdělávacího systému i se systémy v cizích zemích a tím přispívat ke zkvalitnění českého školského systému. Snaha decentralizace systému školství je podmíněna zvýšenou autonomií jednotlivých školských zařízení. Nástrojem pro realizaci autonomie je právě doplnění vnější evaluace evaluací vnitřní. Vnitřní evaluace je zároveň jedním ze vstupů pro evaluaci, kterou vykonává školní inspekce.

Aby mohla být evaluace prováděna, je třeba pro ni vymyslet funkční systém a současně také metodiky, jak tento systém vytvořit. Metodiku pro tvorbu evaluace vydal v roce 2008 VÚP v Praze.

3 PEDAGOGICKÁ EVALUACE

Termín pedagogické evaluace se do českých škol dostal společně s novou koncepcí vzdělávání po roce 1989, a to především ve spojitosti s uzákoněním rámcových vzdělávacích programů. Pro vnitřní evaluaci v rámci mateřské školy se používá pojem autoevaluace. (Svobodová 2010)

"Autoevaluace je proces průběžného vyhodnocování vzdělávacích činností, situací i podmínek vzdělávání realizovaný uvnitř mateřské školy, který se odehrává v několika na sebe navazujících a neustále se opakujících fázích. Poznatky získané tímto průběžným vyhodnocováním poskytují pedagogům zpětnou vazbu o kvalitě vlastní práce a pedagogové by jich měli cíleně využívat k optimalizaci a zlepšování vzdělávacího procesu i podmínek, za nichž vzdělávání probíhá. Nejedná se o jednorázové a náhodné zhodnocení určitého jevu na základě subjektivního dojmu pedagoga, ale o proces, který je realizován systematicky, podle předem připraveného plánu."(RVP PV 2004, s.37)

Výraz *evaluace* pochází z latinského –*valere* - znamená silný, mít platnost, závažnost, a z anglického *evaluation*, což znamená určení hodnoty či ocenění. V různých pedagogických publikacích lze nalézt i jiné definice evaluace.

Pokud hovoříme o shromažďování informací a jejich analýz, existují další pojmy, které mohou být v procesu řízení zaměňovány. Jedná se o kontrolu, hodnocení, sebehodnocení a autoevaluaci.

Kontrola je dohledem a přezkoumáváním, které slouží ke zjišťování, zda jsou dodržovány normy, jak jsou plněny příkazy a zjišťuje průběh práce a jejích výsledků. Za hodnocení bývá označováno konstatování skutečnosti a rozhodování o pozitivním a negativním významu předmětu, jevu či činnosti, kde lze využívat několikastupňové škály. Sebehodnocení znamená v podstatě stejný proces jako hodnocení s tím rozdílem, že jej směřujeme k vlastní osobě. Někdy pro tento jev bývá používán pojem sebereflexe, úvaha o sobě samém. Evaluace a autoevaluace jsou v posledních letech velmi často používané termíny jak v oblasti teoretické, tak i v dokumentech vzdělávací politiky a v pedagogické praxi. (Bečvářová 2003)

"**Autoevaluace** znamená, že vyhodnocování probíhá uvnitř školy a že její škola provádí sama. **Vlastní hodnocení** vyjadřuje totéž. Lze užívat obou s tím, že opět je důležitý kontext, ve kterém jsou uplatněny." (Autoevaluace mateřské školy metodická příručka 2008, s. 4)

Je důležité, aby evaluace byla prováděna správně metodicky a také pravidelně. Proto by měla být předem stanovená kritéria, kterými se aktéři budou řídit. "*Evaluaci chápeme jako řízené hodnocení podle předem určených pravidel.*" (Bečvářová 2003, s. 112).

V praxi současného školství jsou si pojmy *autoevaluace* a *vlastní hodnocení školy* rovny. "Autoevaluace a vlastní hodnocení si proto můžeme definovat jako **systematické a plánované hodnocení na základě předem stanovených kritérií, které směřuje ke zkvalitnění práce školy a je prostředkem pro zavádění a řízení změn ve škole.**" (Syslová 2012, s. 24)

Tabulka 1 - Porovnání pojmů hodnocení a evaluace; zdroj: upraveno dle Syslová 2012, s.24

Kategorie	Hodnocení	Evaluace
	neřízené hodnocení	řízené hodnocení
Kritéria	nejsou vymezena indikátory výkonu nejsou stanoveny explicitně nejsou sdíleny mezi partnery	vymezena explicitně a odsouhlasena jsou stanoveny specifické oblasti priorit a jsou založeny na vymezených cílech jsou formulovány indikátory výkonu
Evaluační plán	není přesně stanoven není jasné, co kdo bude dělat není konzistentní s cíli není připravován záměrně je použit v případě potřeby	je strukturovaný je jasná odpovědnost jsou explicitní vztahy s cíli vyžaduje detailní plánování
Metody	nejsou předem stanoveny, nejsou konzistentní není promyšlena analýza dat	systematické jsou přesně určeny zdroje dat, je použit reprezentativní vzorek, evaluační nástroje odpovídají metodám použitým pro sběr dat, zpráva je vypracována

3.1 PROCESY EVALUACE

Jak již bylo napsáno, dělíme evaluaci na vnitřní a vnější. Jelikož je tématem mé bakalářské práce akční výzkum v mateřské škole, kde pracuji, budu se podrobněji zabývat evaluací vnitřní - jedná se tedy o autoevaluaci. Přesto je třeba alespoň ve stručnosti pro objasnění zmínit, co znamená pojem *evaluace vnější*. Vnější evaluace je proces, který přináší hodnocení z vnějšího prostředí. To znamená od partnerů školy či kontrolních orgánů. Vnější evaluaci mohou přinášet zákonní zástupci dětí, kteří mají právo podílet se na činnosti mateřské školy či další partneři, se kterými mateřská škola spolupracuje - př. jiná mateřská škola. Důležitým nositelem vnější evaluace jsou kontrolní orgány. Nejdůležitějším kontrolním orgánem je Česká školní inspekce (ČŠI).

Na základě Zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství ve znění pozdějších předpisů se ČŠI zabývá zjištěnými skutečnostmi, které se týkají výsledků vzdělávání a výchovy vzhledem k platným učebním plánům a průběhem vzdělávání a výchovy. Další oblastí, které ČŠI přezkoumává jsou personální a materiální podmínky pro vzdělávání. Výsledky hodnocení ČŠI jsou zpracovány do inspekčních zpráv, které jsou poté uloženy ve školském zařízení či škole a u územně příslušného orgánu ČŠI. Inspekční zprávy jsou přístupné pro veřejnost.

3.2 PEDAGOGICKÁ EVALUACE V PRAXI

Termín *evaluace* bývá často zaměňován s pojmem *vyhodnocování*. Mezi těmito pojmy ale existuje zjevný rozdíl. U evaluace se totiž nejedná o pouhé definování úrovně kvality vzdělávání a výchovy. Součástí evaluace je také stanovení způsobu, jakým je možné zjištěnou úroveň zlepšit, co je třeba změnit, na co se máme při další práci zaměřit apod. (Svobodová 2010)

V srpnu 2016 byl vydán nový Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání (RVP PV). Kapitola desátá se konkrétně zabývá právě problematikou autoevaluace mateřské školy. V této kapitole je autoevaluace popisována jako proces vlastního průběžného vyhodnocování vzdělávacích činností, podmínek i organizace, který se realizuje uvnitř dané mateřské školy. Díky tomuto procesu získává škola zpětnou vazbu a zároveň má podklad, který slouží jako východisko pro další práci. Autoevaluace je nezbytnou součástí

práce každé školy. Proto si musí mateřská škola při tvorbě školního vzdělávacího programu (ŠVP) vytvořit také vlastní systém autoevaluace. Tento systém pak musí být v ŠVP popsán.

Je třeba si stanovit:

- předmět evaluace (na které konkrétní jevy se mateřská škola zaměří)
- metody a techniky evaluace (formy, způsob vyhodnocování)
- časový plán (konkrétní termíny či frekvence hodnocení)
- odpovědnost učitelů a dalších pracovníků (kdo bude za co zodpovědný)

(RVP PV 2017, 38-39)

Proces autoevaluace a tvorba školního vzdělávacího programu se vzájemně ovlivňují. ŠVP nastavuje autoevaluační systém a jeho harmonogram a zároveň výsledky autoevaluace jsou podnětem pro tvorbu ŠVP. Pokud vytváříme nový ŠVP, musíme si zhodnotit situaci školy - analyzovat dosavadní výsledky a nedostatky, posoudit podmínky, určit si hlavní cíle mateřské školy apod. Tato zjištění jsou pak východiskem pro tvorbu ŠVP. (Manuál k přípravě školního (třídního) vzdělávacího programu mateřské školy 2005)

Autoevaluaci je možné provádět na úrovni školy nebo na úrovni tříd, může ji provádět každý učitel nebo ředitel. Autoevaluace se může zaměřovat na různé oblasti týkající se výchovně-vzdělávacího procesu. Podstatné je, aby tento proces byl prováděn systematicky, komplexně a pravidelně a podle předem připraveného plánu.

Akčním výzkumem evaluačního systému v naší mateřské škole a studiem potřebných dokumentů jsem se začala zabývat již na jaře 2016. V té době byl v platnosti RVP PV vydaný v roce 2004. V srpnu 2016 pak byla vydána nová verze RVP PV (dále upravená v lednu 2017 - tato verze ovšem nijak nemění oblast autoevaluace MŠ). Verze ze srpna 2016 přinesla drobné změny, které je třeba reflektovat v nově vypracovaných školních vzdělávacích programech.

V RVP PV jsou stanoveny oblasti, na které se musí mateřská škola při procesu autoevaluace zaměřit:

- soulad ŠVP (TVP) s RVP PV

- plnění cílů ŠVP (TVP)
- způsob zpracování a realizace obsahu vzdělávání (zpracování a realizace integrovaných bloků)
- práci učitelů (včetně jejich sebereflexe)
- výsledky vzdělávání (pedagogická diagnostika)
- kvalitu podmínek vzdělávání v kontextu RVP PV

Pokud se chce mateřská škola zaměřit na nějaké další oblasti vzdělávání, může je do svého systému autoevaluace zařadit. I ty by pak měly být uvedeny v ŠVP.

Oblasti stanovené RVP PV musí mateřská škola zahrnout do svého evaluačního systému. Verze z roku 2004 obsahovala pět povinných oblastí. Oblast souladu ŠVP PV (TVP) a RVP PV byla tehdy pouze doporučována. V srpnu 2016 se stala součástí povinných oblastí, které je třeba hodnotit.

Další změnou je přidaný odstavec, který nám určuje do evaluace podmínek vzdělávání zapojit nejen všechny zaměstnance mateřské školy, ale také vnější partnery školy - rodiče a partnerské organizace, se kterými škola spolupracuje.

V nové verzi RVP PV je zdůrazněna povinnost provádět autoevaluaci systematicky, komplexně, pravidelně a podle předem připraveného plánu. Pokroky jednotlivých dětí jsou sledovány pravidelně a průběžně a jsou poté podkladem pro každodenní práci, pro tvorbu PLPP (plán pedagogické podpory) či IVP (individuální vzdělávací program), a slouží také jako podklad pro komunikaci a spolupráci s rodiči.

Rámcový vzdělávací program stanoví, že podmínky vzdělávání by měli hodnotit nejen učitelé či ředitel, ale také ostatní zaměstnanci školy (nepedagogičtí pracovníci) či ostatní partneři školy a v neposlední řadě také rodiče dětí.

Nahlížení rodičů na školu, respektování jejich názorů (i názorů široké veřejnosti) začalo nabývat na důležitosti už po revoluci v roce 1989. Na rodiče je třeba nahlížet jako na klienty vzdělávacích zařízení, tedy školy. Způsob vzdělávání a výchovy dětí ve školách je v naší společnosti považován za důležitou oblast života. Proto je tématu školství věnováno dost pozornosti také v médiích. (Průcha 2002)

Zákonní zástupci dětí mají právo přihlásit děti do jakékoli mateřské školy, kterou považují za nejlepší pro zajištění předškolního vzdělávání svých potomků. Školství se tak stává součástí ekonomického principu trhu - nabídka versus poptávka.

Zásadní součástí autoevaluačního systému je hodnocení výsledků vzdělávání. Učitel musí výsledky vzdělávání hodnotit průběžně a systematicky. K tomu používá metody a nástroje pedagogické diagnostiky. Výsledky získané pedagogickou diagnostikou nám poskytují informace o pokroku a vývoji dítěte. Při hodnocení těchto pokroků se nepoužívá posuzování výsledků ve vztahu k normě nebo porovnávání výkonů jednotlivých dětí. Požadavek individualizace vzdělávání dětí vyžaduje sledování rozvoje a osobních vzdělávacích pokroků každého jednotlivého dítěte. Zjištěné skutečnosti je třeba dokumentovat. Sledování dítěte by mělo probíhat průběžně, dlouhodobě a systematicky.

Autoevaluace by měla být procesem, nikoli produktem (Svobodová 2010). Jelikož základem procesu jsou činnosti, pak není nutné vytvářet formuláře - další opisné dokumenty. Podstatné je, aby tento proces probíhal, a to smysluplně, a přinášel výsledky, které se budou moci použít pro další práci na zlepšování kvality školy.

Proces autoevaluace probíhá v několika fázích:

- fáze motivační - vedoucí pracovník motivuje ostatní spolupracovníky k evaluační činnosti
- fáze přípravná - zde je stanoven problém, který je třeba vyřešit, určují se metody evaluace a sběru informací, je to fáze diskusí
- fáze realizační - získáváme informace a data
- evaluační - získané informace se analyzují, porovnávají a na základě získaných závěrů se vypracovává autoevaluační zpráva
- korektivní - na základě provedené autoevaluace dochází k přehodnocování současného stavu a zavedení potřebných změn

(Bečvářová 2003)

Pokud chceme, aby evaluace byla funkčním nástrojem, aby nebyla pouhou povinnou součástí práce učitelek, je třeba učitelky motivovat správným způsobem tak, aby i ony viděly v autoevaluaci smysl, aby ji chtěly dělat, aby rozuměly jejímu významu i pro svou

vlastní práci. A to je zásadní úkol pro ředitelku mateřské školy. Velmi důležitou roli hraje její osobnost a schopnost motivovat učitelky tak, aby celý proces autoevaluace fungoval správným způsobem. Pokud budou všichni mít správnou motivaci, mohou se začít společně zabývat tím, jak autoevaluace bude probíhat, jaký bude její plán, společně vytvoří evaluační systém. (Svobodová 2010)

Metody evaluace lze rozdělit na kvalitativní a kvantitativní. Kvantitativní metody pracují s číselnými údaji, kvalitativní podávají výsledek ve slovní podobě.

Tabulka 2 - **Kvalitativní a kvantitativní metody**; zdroj: upraveno dle Syslová 2012, s. 68

Sběr informací	Kvantitativní metoda	Kvalitativní metoda
Analýza dokumentů	vymezení významové jednotky (slovo, téma), jeho Sumarizace (kolikrát se vyskytlo v dokumentu) nebo Vymezení analytických kategorií či podkategorií (jednotlivé části, tj. kap. ŠVP podle RVP PV)	vyhodnocování vlastností struktury či obsahu dokumentů
Anketa		písemná odpověď na otevřenou otázku či otázky
Dotazník	uzavřené (strukturované) položky dichotomické (ano,ne) či polytomické (s možností výběru z nabídnutých odpovědí)	otevřené otázky
Pozorování	záměrné, strukturované	Nahodilé
Rozhovor (interview)	strukturovaný rozhovor (přesně dané otázky) či polostrukturovaný	Volný rozhovor (dané téma)

Podívejme se na jednotlivé fáze evaluace podrobněji. Prvním stupněm je sběr informací o jevu. Musíme si určit, jakým způsobem budeme informace sbírat, resp. shromažďovat. Nejčastější používanou metodou pro sběr informací je pozorování. Jedná se o poměrně časově nenáročnou metodu, není třeba žádných zvláštních pomůcek, proto se zdá, že je to nejjednodušší způsob sběr dat. Je třeba si ale uvědomit, že velkou roli při pozorování hraje osobnost pozorovatele. Osoba, která pozorování provádí si musí dát dobrý pozor na

to, aby byla objektivní, aby do situace nevkládala svoji zkušenost a předsudky. Pozorování je vhodné používat při spontánních hrách dětí, nejlépe v době, kdy je ve třídě ještě jedna učitelka.

Další možností pro sběr informací formou pozorování je použití videozáznamu. Výhodou takové metody je fakt, že záznam si lze opakovaně pouštět. Tento způsob je doporučován při sebereflexi pedagoga. Nesmíme zapomínat, že je důležité mít souhlas rodičů (zákonných zástupců) s pořizováním videonahrávek. (Svobodová 2010).

Formou pozorování je hospitace. Informace jsou získávány přímou účastí toho, kdo hodnotí v pedagogickém procesu. Při hospitaci je sledována a hodnocena především činnost pedagoga. Výsledky se zaznamenávají do hospitačních archů.

Častou metodou pro shromažďování informací bývá dotazník. Jedná se o písemnou formu sloužící ke hromadnému zjišťování a vyhodnocování údajů. Někdy školy používají dotazníky, které vytvořil už někdo jiný, nebo si dotazníky zhotoví samy tak, aby odpovídaly podmínkám i potřebám dané školy.

Rozhovor, diskuse, pedagogické porady jsou běžně používanými metodami, které školy uplatňují. Jedná se o formu přímé komunikace. Rozhovor může být řízený - předem stanovené otázky a neřízený - má dané pouze téma. Pokud chceme, aby rozhovor, beseda apod. sloužily jako evaluační nástroj, je třeba si z jednání pořídít záznam. (Autoevaluace mateřské školy 2008)

V mateřské škole se při zjišťování informací od dětí jako rozhovor využívají tzv. komunikační kruhy. Děti se můžeme jednoduše ptát: líbí nebo nelíbí, máš rád/a nebo nemáš rád/a, baví nebo nebaví apod. Musíme si ovšem uvědomit, že děti často svůj názor vyjádřit neumí nebo nechtějí. Stává se běžně, že převezmou názor kamaráda či prostě toho, kdo mluvil před nimi. Pro některé děti bývá velmi nepříjemné, když mají přede všemi něco říci, učitelka je nesmí nutit. Pokud se komunikační kruh využívá jako metoda pro sběr informací pro evaluaci nějakého jevu, činnosti apod., musí si učitelka předem dobře připravit otázky a musí být připravena na různé reakce dětí a umět improvizovat, umět se držet tématu a v případě, že děti nereagují tak, jak by si představovala a od tématu stále odbíhají, raději se svého úmyslu vzdát a jak se lidově říká "netlačit na pilu". (Svobodová 2010)

Při autoevaluaci se můžeme setkat s pojmem SWOT analýza, která slouží ke zmapování situace školy. Je to relativně jednoduchá metoda, která v poslední době získává na oblibě. (Autoevaluace mateřské školy 2008) V této analýze mateřská škola zaznamená svoje silné a slabé stránky. Dále pak příležitosti, které má k dispozici a může jich využít pro zlepšení kvality výchovně-vzdělávacího procesu, ale také hrozby, které mohou mateřskou školu a její provoz ohrozit. (Svobodová 2010)

Jednou z metod autoevaluace bývá také analýza dokumentů, které mateřská škola musí vést. Jedná se většinou o hodnocení třídních knih (výkazů o výchovně-vzdělávací činnosti), třídních vzdělávacích programů apod. Tato metoda ale není příliš doporučována, neboť může být zavádějící. (Svobodová 2010)

Neexistuje jeden konkrétní předpis, jak vypisovat třídní knihy nebo jak má vypadat třídní vzdělávací program. Tyto záležitosti jsou v rukou učitelek, které tyto dokumenty vytvářejí, záleží na jejich osobnosti a vzájemné domluvě, jakým způsobem budou dané dokumenty vést. Vedení těchto dokumentů je důležité především pro další plánování činností s dětmi. Někomu vyhovuje stručné zapisování v bodech, jiný potřebuje psát podrobnější informace - to v žádném případě nemůže být ukazatelem pro dobrého či špatného pedagoga. Vstřícný přístup k dětem a kreativitu při práci s nimi nelze vyčíst ze spisů.

Důležitou metodou, která nám poskytuje informace o dítěti, je rozbor dětských výtvorů. Patří sem pracovní listy, rozbor kresby či rozbor výsledků herních a pracovních činností dětí. V kresbě sledujeme např. vedení čar, držení tužky, nápadnosti v kresbě, disproporce apod. Specifickým diagnostickým prostředkem bývá rozbor kresby postavy. Často se v praxi setkáváme s pojmem portfolio dítěte. Jedná se o nástroj dlouhodobého shromažďování informací o dítěti, o jeho rozvoji, případně dalších charakteristikách, které souvisí s jeho vzděláváním. (Sedláčková et al. 2012)

Pro hodnocení vývoje dětí a jejich pokroků ve vzdělávání se často využívají záznamové archy pro pedagogickou diagnostiku. Vzory či inspiraci pro tento způsob evaluace jsou učitelkám k dispozici například v publikaci *Diagnostika dítěte předškolního věku od autorek Jiřiny Bednářové a Vlasty Šmardové*. Při hodnocení dětí nesmíme zapomínat na respektování individuálních odlišností, proto není nutné používat stejnou metodu u všech dětí.

4 AUTOEVALUACE JAKO FUNKČNÍ NÁSTROJ PRO MATEŘSKOU ŠKOLU ŽICHLICE

Cílem bakalářské práce bylo provedení změn v současném evaluačním systému mateřské školy kde pracuji jako vedoucí učitelka. Prostudovaná literatura o teorii evaluace a hodnocení mi byla velkým pomocníkem. Ujasnila jsem si jednotlivé termíny, ověřila, že systém a dokumentace s ním spojená, kterou v naší škole evidujeme, je v pořádku. Jedná se ale pouze o formální stránku.

Za zásadní považuji hodnocení průběhu výchovně-vzdělávacího procesu. Jak pracujeme s nastaveným vzdělávacím obsahem, zda se nám daří naplňovat očekávané kompetence. Jestli je pro nás vzdělávací obsah rozvržený do jednotlivých integrovaných bloků smysluplný. Jaké používáme metody a formy práce, jestli dokážeme v nabízených činnostech propojovat oblasti vzdělávání (dítě a jeho tělo, dítě a jeho psychika, dítě a ten druhý, dítě a společnost, dítě a svět).

Neméně důležité je opírat se o konkrétní aktivity a projevy dětí, umění reagovat na situace, které každodenní práce s dětmi přináší. Na práci s dětmi se zodpovědně připravujeme, stanovujeme si záměry, nicméně učitelka musí být připravena na neočekávané změny, reakce dětí, se kterými nepočítala. To je moment, který od pedagoga vyžaduje schopnost improvizace. I v neplánovaných situacích můžeme vše vyřešit tak, abychom plnily obecné kompetence nastavené v RVP PV.

Lidská společnost se neustále snaží o zlepšování kvality ve všech oblastech lidského života. Tento trend důrazu na kvalitu se z oblasti ekonomiky a podnikového managementu přenesl také do oblasti školství. (Syslová 2013) Požadavek na kvalitní školu je bezpodmínečně spojen s požadavkem kvalitního učitele. Osoba kvalitního pedagoga v sobě nese celou škálu vědomostí, dovedností a charakterových kvalit. Ty ovšem nejsou zárukou kvalitního vzdělávání.

Jelikož vzdělávání i výchova jsou procesem, který nepřináší okamžité výsledné produkty, není jednoduché bezprostředně zjistit, zda pedagog své kompetence dokázal dobře zúročit při práci s dětmi. Výsledkem vzdělávacího procesu jsou vlastně kompetence dětí, které si s sebou - v případě předškolní pedagogiky - odnesou do základní školy a které tvoří základ pro budování dalších navazujících kompetencí pro budoucí život. Pokud by se učitelka i při své dobré vůli a kvalitách přesto vydala neefektivní cestou, může to zjistit

pozdě anebo vůbec. Proto je nezbytné vzdělávací proces průběžně evaluovat a to všech již výše zmíněných oblastech.

4.1 STRUČNÁ CHARAKTERISTIKA MATEŘSKÉ ŠKOLY V ŽICHLICÍCH

Mateřská škola v Žichlicích byla založena a postavena v roce 2010 jako součást základní školy. Vznikla tak organizace Základní škola a Mateřská škola Žichlice, jejímž zřizovatelem je obec Hromnice. Fungovat začala od 1.9. 2010. Jedná se o typickou malou vesnickou školu s celkovou kapacitou 35 dětí. Děti jsou rozděleny do dvou tříd. Třída Myšičky je považována za tzv. třídu adaptační - děti, které ještě nikdy do mateřské školy nechodily, jsou umístěny tam. Tato třída má kapacitu 15 dětí.

Druhá třída Sluníčka je určena dětem starším, které již prožily alespoň jeden školní rok ve třídě Myšiček, jsou zde samozřejmě všechny děti v posledním roce před nástupem školní docházky, děti s odkladem školní docházky a také několik mladších. Celkem je v této třídě 20 dětí.

V Základní škole a Mateřské škole Žichlice je zaměstnáno celkem 10 pracovníků. V základní škole je paní ředitelka, která vede celou organizaci, 2 učitelky, 1 vychovatelka a 1 školnice. V mateřské škole je vedoucí učitelka, 2 učitelky a 2 provozní pracovníce.

Škola se nachází na konci obce, obklopena přírodou. Rodiče i děti se ve většině případů velmi dobře znají i z osobního života. Je běžné, že i zaměstnankyně mají mezi rodiči své osobní přátele. Dá se tedy říci, že se jedná o školu s "rodinnou atmosférou".

4.2 VÝVOJ EVALUAČNÍHO SYSTÉMU V MŠ ŽICHLICE

V současné době se naše mateřská škola řídí školním vzdělávacím programem pod názvem *Kdo si hraje nezlobí, v každém ročním období*. Je to třetí školní vzdělávací program od vzniku mateřské školy. Hlavní myšlenkou našeho vzdělávacího programu je spojitost s přírodou. Školní vzdělávací programy byly měněny a upravovány v souladu s tím, jak se naše mateřská škola rozvíjela, jak se měnily podmínky vzdělávání.

V době, kdy byla mateřská škola otevřena, žádná z pedagogických pracovníků nebyla plně kvalifikovaná. Neznamená to však, že by učitelky neměly ani pedagogické vzdělání.

Všechny tři učitelky, včetně vedoucí učitelky, měly vysokoškolský titul v oblasti pedagogiky. Vedoucí učitelka a jedna z učitelek měly specializaci na první stupeň základní školy, druhá z učitelek na druhý stupeň základní školy. V začátcích nám pomáhaly mateřské školy v blízkém okolí, které nám poskytovaly informace mimo jiné i o tom, jak má vypadat evaluace.

4.2.1 EVALUAČNÍ SYSTÉM VE ŠKOLNÍM ROCE 2010/2011

Mateřská škola se řídila ŠVP s názvem *Příroda je náš kamarád*. V tomto dokumentu popisuje evaluační systém mateřské školy následujícím způsobem. Evaluace na úrovni školy je rozdělena do 5 oblastí, ty jsou popsány v jednotlivých odstavcích.

- Evaluace personálních podmínek - hodnotí se kvalifikovanost pedagogického personálu, využívání DVPP v souvislosti s naplňováním stanovených cílů.
- Evaluace materiálních podmínek - zhodnocení materiálních podmínek vzhledem k záměrům uvedeným v ŠVP, zejména vybavení jednotlivých tříd, venkovních prostor a technického vybavení budovy.
- Evaluace ekonomických podmínek - zjišťování stavu ekonomiky školy, čerpání rozpočtu a efektivnosti hospodaření.
- Evaluace organizačních podmínek školy - je hodnoceno, zda organizace a režimové uspořádání vyhovuje záměrům ŠVP.
- Evaluace spolupráce s rodinou - cílem je zhodnocení, zda jsou naplňovány formy a metody spolupráce s rodinou.
- Evaluace spolupráce se ZŠ a další veřejností - hodnotí se kvalita spolupráce a její účelnost.

Za školní rok 2010/2011 jsou v evaluačním systému archivovány pouze *Záznamové archy pro sledování a hodnocení rozvoje a učení dítěte* (Příloha č.1). V tomto záznamovém archu je provedena stručná diagnostika vývoje dítěte za sledované období od ledna do června 2011. Po nástupu dětí do MŠ - po měsíci či dvou - nebyla provedena žádná diagnostika. V

záznamovém archu se ale u některých dětí v hodnocení objevuje porovnání s předchozím pololetím.

V tomto záznamovém archu se učitelky vyjadřují k pohybovému rozvoji dítěte, posuzují jeho obratnost, jak se dítě orientuje v prostředí MŠ a v blízkém okolí. Dále je posuzována emoční stabilita dítěte - především ve smyslu zvládnutí odloučení od rodičů, jakým způsobem dítě komunikuje s vrstevníky, hodnotí se vývoj řeči - slovní zásoba a výslovnost. Dalším bodem je koordinace ruky a oka - jemná motorika dítěte, způsoby uvažování dítěte, vývoj paměti, pozornost a další myšlenkové operace. Posledním bodem je závěr pro další období. Zde by měly učitelky vypsát, v jakých oblastech je třeba dítěti věnovat zvýšenou pozornost, jestli je zapotřebí vytyčit vzdělávací oblasti pro individuální plán.

Do evaluačního systému jsou také zařazeny třídní knihy - záznamy denních vzdělávacích činností. Nebyly provedeny žádné hospitační záznamy. Učitelky žádným způsobem nezapisovaly, zda při výchovně-vzdělávací činnosti byly naplňovány cíle, podmínky vzdělávání v mateřské škole také nebyly hodnoceny. Byl vytvořen dokument popisující kontrolní a hospitační činnost, resp. systém a plán této činnosti, plán výchovného poradenství a plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Posledním dokumentem je formulář *Plnění plánu DVPP ve školním roce 2010/2011*, v němž je uveden tabulka s názvy odborných seminářů a školení, a jména pracovníků, kteří je absolvovali.

4.2.2 EVALUAČNÍ SYSTÉM VE ŠKOLNÍM ROCE 2011/2012

Školní rok 2011/2012 přinesl v evaluačním systému mateřské školy výraznější změny. Byl zaveden nový školní vzdělávací program s názvem *Veselá školička u Myšky a Sluníčka*.

Tento školní vzdělávací program obsahoval evaluační systém, který zahrnoval čtyři oblasti:

- Podmínky vzdělávání

Pro evaluaci podmínek vzdělávání se bude používat forem dotazníku, rozhovoru

a pozorování. Toto hodnocení budou mít za úkol provádět pouze učitelky MŠ. Při svém hodnocení se zaměří na materiální vybavení školy, hygienické podmínky a podmínky, které umožňují plnění cílů ŠVP.

Podmínky vzdělávání se budou hodnotit dvakrát za rok.

- ŠVP a jeho cíle

Školní vzdělávací program bude posuzován na základě dotazníků a diskuzí. Hodnocení ŠVP se budou věnovat učitelky, vedoucí učitelka a ředitelka MŠ.

Jednou za měsíc bude hodnocení dodržování souladu třídních vzdělávacích programů se školním vzdělávacím programem. Obsah vzdělávání, resp. integrované bloky budou evaluovány po skončení těchto bloků.

- Práce pedagogů

Pro hodnocení práce pedagogů se bude používat pozorování, analýza, sebehodnocení a hospitace. Tuto činnost budou provádět učitelky, vedoucí učitelka a ředitelka MŠ. Hodnocení práce s dětmi, tzn. používání metod a forem práce, efektivity a motivace dětí budou učitelky provádět průběžně. Hospitaci bude provádět vedoucí učitelka dvakrát za rok v každé třídě.

- Výsledky vzdělávání

Tato oblast bude hodnocena na základě dotazníků, analýz a sebehodnocení. Provádět je budou učitelky a vedoucí učitelka. Evaluace bude zaměřena na to, zda očekávané výstupy odpovídají stanoveným cílům, jakých pokroků dosahují děti. Toto hodnocení se bude provádět dvakrát za rok.

Učitelky mají průběžně hodnotit výsledky své pedagogické práce.

V evaluačním systému je poté popsáno, jakým způsobem bude prováděno sledování pokroků, které děti ve sledovaném období udělají. Pro tuto diagnostiku byl vytvořen formulář na portfolio dítěte (Příloha č.2).

V portfoliu má být stanoven individuální plán pro rozvoj konkrétního dítěte, pokud je to třeba. Učitelky budou hodnotit, jaký pokrok dítě v rámci jednoho školního roku udělalo. V portfoliu jsou hodnoceny: sluchové vnímání, zrakové vnímání, motorika, laterální, rozumové schopnosti (prostorové, časové pojmy), vývoj řeči, chování, pozornost a sebeobsluha.

V evaluačním systému je uvedeno, že portfolio dítěte se bude vyplňovat pouze u dětí, kterým jsou k 1.9. daného školního roku tři roky. Větší pozornost má být věnována dětem v posledním roce před nástupem školní docházky. Portfolio těchto dětí je doplněno o další

údaje, které vedou k posouzení školní zralosti pro první třídu ZŠ (spolupráce v kolektivu, samostatnost...)

(ŠVP Veselá školička u Myšky a Sluníčka 2011)

Pro hodnocení výsledků vzdělávání a práce pedagogů byly používány formuláře *Hodnocení týdenního pedagogického procesu - samohodnocení práce pedagoga* (Příloha č.3). V tomto formuláři byl uváděn název integrovaného bloku, téma týdne a jaké byly záměry učitelky. Ve třech sloupcích s názvy pohybové činnosti, výtvarné činnosti, hudební nebo dramatické činnosti pak učitelky vypisovaly konkrétní činnosti, kterým se s dětmi věnovaly. Dále zde byly uvedeny hry, které učitelky s dětmi hrály v rámci daného tématu. Dalším bodem byly kompetence, které si děti v tomto týdnu skutečně osvojily. Nechyběl zde prostor pro poznámky učitelky, které měly sloužit jako podklad pro další pedagogickou práci. Podle záznamů je vidět, že dvě učitelky měly tendenci zapisovat si poznámky, jedna tuto část někdy vůbec nevyplnila a pokud ano, tak pouze jednou větou, kde napsala, co děti bavilo.

Výsledky vzdělávání, školní vzdělávací program a jeho cíle se také hodnotily na formuláři *Hodnocení integrovaného bloku - hodnocení učitelky* (Příloha č.4). Zde učitelky zaznamenávaly, jaká témata použily v rámci daného integrovaného bloku, jaké byly pedagogické záměry a jaké kompetence děti získaly. Byly zde i dvě kolonky týkající se souladu s TVP a s ŠVP. Opět nechyběla část vyhrazená pro poznámky učitelky.

Vedoucí učitelka dvakrát v roce provedla hospitace v obou třídách a své pozorování a závěry zaznamenala na *Hospitační záznam* (Příloha č.5). Na hospitačním záznamu je stručně zmapován průběh hodiny, resp. didakticky řízeného celku, poznámky k tomu, jakých metod učitelka využívá, zda používá nějaké pomůcky apod. Následují dva sloupce - klady a rezervy. V závěru pak vedoucí učitelka stručně zhodnotí činnost učitelky a případně navrhne řešení rezerv do příště. Na formuláři je také prostor pro vyjádření učitelky k průběhu hospitace i k jejím závěrům.

Dalším dokumentem v evaluačním systému je dotazník pro posuzování podmínek vzdělávání. V tomto formuláři se učitelky vyjadřují k materiálnímu vybavení tříd a MŠ a hygienickým podmínkám. Zjišťuje se, zda jsou spokojeny s pomůckami pro výtvarné či

hudební činnosti, s dostatkem literatury odborné i literatury pro děti a jak je dbáno bezpečnosti dětí. Jako poslední je zařazen formulář - tabulka naplňování plánu DVPP.

Diagnostické záznamy průběhu vývoje dětí v jednotlivých oblastech byly předělány. Formuláře pro diagnostiku dětí byly inspirovány knihou J. Bednářové a V. Šmardové: *Diagnostika dítěte předškolního věku*. Součástí portfolia dítěte jsou jednotlivé tabulky popisující vždy jednu ze sledovaných oblastí vývoje dítěte: hrubá motorika, jemná motorika, řeč, sebeobsluha, sluchové vnímání, sociální dovednosti, časové pojmy, prostorové pojmy, předmatematické dovednosti a zrakové vnímání. Ke každé oblasti je v tabulce nabídka škály - nezvládá, zvládá s dopomocí, zvládá samostatně. V úvodu dokumentu nechybí údaje o dítěti - jméno, datum narození, datum nástupu do mateřské školy, lateralita, průběh adaptace v MŠ a samozřejmě část pro záznam poznámek, které přibližují individuální pokrok dítěte, případně vhodné metody a formy činností, které odpovídají potřebám tohoto dítěte.

4.2.3 EVALUAČNÍ SYSTÉM VE ŠKOLNÍM ROCE 2012/2013

V tomto školním roce byl nastavený evaluační systém zachován. Nicméně nahlédneme-li do archivu dokumentace, zjistíme, že došlo ke změně struktury některých formulářů. Výsledky vzdělávání a naplňování kompetencí byly i v tomto roce hodnoceny formulářem Hodnocení týdenního pedagogického procesu - samohodnocení práce pedagoga. Činnosti, které byly dětem nabízeny, zde již nejsou rozděleny na pohybové, výtvarné atd.. Tato část byla upravena. Nazývá se Vzdělávací oblasti a jejich integrace v týdenním programu. Jednotlivá nabídka činností je pak rozdělena do vzdělávacích oblastí tak, jak je určuje RVP PV (Příloha č.6). Jelikož se jednalo o týdenní zhodnocení práce učitelky, je každé podtéma z integrovaného bloku rozepsáno na více formulářích. Myslím, že by bylo efektivnější hodnotit téma jako celek až po jeho skončení. Týdenní hodnocení by se pak mohlo týkat pouze poznámek učitelek, které by napomáhaly jejich vzájemné spolupráci ve třídě, poskytovaly informace o tom, na co je třeba se zaměřit, jaké formy či metody práce se ukázaly jako účinné a naopak.

Pro hodnocení výsledků vzdělávání a ŠVP zůstal stejný formulář i způsob evaluace. Domnívám se, že bylo zbytečné vypisovat znovu všechna použitá témata v rámci daného integrovaného bloku, když už byla zhodnocena a vypsána v týdenním hodnocení. Tento

způsob evaluace byl prováděn pouze v prvním pololetí školního roku 2012/2013. Ke změně došlo na základě provedené inspekce ČŠI, která doporučila vedoucí učitelce inspirovat se v jedné konkrétní mateřské škole v okolí. Z tohoto důvodu byla provedena následující změna.

Hodnocení podmínek vzdělávání v tomto školním roce dostalo nový formulář. Hodnotilo se věcné vybavení - hračky, didaktické pomůcky, literatura pro děti i literatura odborná a životospráva - stravování a pitný režim, režim dne (Příloha č.7). Výraznou změnou bylo použití číselné škály od jedné do pěti, kdy 1 znamenalo minimální bodové ohodnocení a 5 maximální bodové ohodnocení. Bodové hodnocení bylo použito i na nových formulářích, které byly určeny pro evaluaci výsledků vzdělávání (Příloha č.8) a evaluaci práce pedagogů (Příloha č.9). Tímto způsobem bylo bodováno naplňování cílů a získané kompetence dětí. To znamená, že učitelka reflektovala, jak si myslí, že se jí dařilo tyto kategorie naplňovat. Ve formuláři, kde se hodnotila práce pedagogů se také jednalo o sebereflexi, která se týkala motivování dětí, metodiky práce a příprav na vzdělávací činnosti.

Hospitační záznamy zůstaly stejné jako v předchozím školním roce. Stejně tak plnění plánu DVPP a archivované třídní knihy. Časový harmonogram byl dodržen.

4.2.4 EVALUAČNÍ SYSTÉM OD ZÁŘÍ 2013 DO SRPNA 2016

V následujícím období nedošlo k žádné změně v evaluačním systému. Metody evaluace, formuláře i harmonogram zůstaly stejné. Postupem času se dá vysledovat, že učitelky jsou ve svém hodnocení stručnější a formálnější. V jednom období se stávalo, že formuláře dostávaly učitelky později, což pravděpodobně vedlo k formálnosti zápisů. V následujícím období už byl tento problém napraven.

Od školního roku 2014/2015 začala naše škola pracovat podle nového školního vzdělávacího programu *Kdo si hraje nezlobí, v každém ročním období*. Evaluační systém zůstal zachován. Změnil se vzdělávací obsah, byly nastaveny nové integrované bloky s navrhovanými tématy. Při hodnocení naplňování cílů, získávání očekávaných dílčích výstupů a kompetencí byly učitelky podrobnější. Nicméně prostor pro poznámky učitelky nevyužily, přestože se jednalo o nově rozvržený obsah vzdělávacích činností.

Všechny dokumenty jsou správně archivovány, po formální a administrativní stránce je vše v pořádku a odpovídá nastaveným zákonným předpisům.

4.3 ZHODNOCENÍ FUNKČNOSTI EVALUAČNÍHO SYSTÉMU V MŠ ŽICHLICE

V průběhu uplynulých školních let jsem zjistila, že systém evaluace, který naše mateřská škola nastavila, není zcela vyhovující. Jak jsem již popsala, došlo během pár let k několika změnám. V prvním roce fungování naší mateřské školy se žádným způsobem neevidovaly záznamy, které by hodnotily průběh výchovně-vzdělávací činnosti ani plnění nastavených cílů. Proto jsem hned v dalším roce, kdy jsem byla jmenována do funkce vedoucí učitelky, začala tento systém měnit. Neměla jsem žádné zkušenosti, přesto jsem se snažila, abych vytvořila fungující systém, který nám pomůže v naší práci do budoucna a který povede ke zlepšení podmínek vzdělávání, protože naše mateřská škola nebyla ještě plně vybavená tak, jak bychom si představovaly.

V následujícím školním roce 2012/2013 byla v mateřské škole provedena inspekce ČŠI. Na základě doporučení inspektorky jsem začala spolupracovat s blízkou mateřskou školou a nechala se jí inspirovat. Proto byly v průběhu školního roku změněny formuláře po vzoru této školy.

Při zkoumání průběhu evaluace v jednotlivých letech jsem si všimla, že učitelky jsou ve svém hodnocení stručnější. V oblasti hodnocení pedagogické práce, naplňování cílů a očekávaných výstupů a při sebereflexi, kde hodnotíme formy a metody práce s dětmi a motivaci dětí k činnostem je znatelné, že dochází ke zlepšování. Je to pravděpodobně dáno tím, že všechny jsme byly nekvalifikované pro předškolní vzdělávání. Máme kvalifikaci pro základní vzdělávání. Díky tomu, že jsme s každým školním rokem získávaly více zkušeností s prací s dětmi předškolního věku, jsme také získávaly větší jistotu v našem povolání. Z praxe se nejlépe dozvíte, jak přistupovat k dětem daného věku, jakým způsobem máte přistupovat k pravidlům chování, jak děti motivovat apod. Navíc jsme samozřejmě každoročně absolvovaly několik seminářů a školení, které nám poskytly další teoretické informace týkající se práce v mateřské škole. Jedna z kolegyně v roce 2016 splnila kvalifikaci pro práci učitelky v mateřské škole absolvováním studia na střední pedagogické škole. Já jako vedoucí učitelka plním požadavek na povinnou kvalifikaci

kombinovaným studiem na Západočeské univerzitě v Plzni, na Pedagogické fakultě. V průběhu studia si tak osvojuji další vědomosti a získávám nové poznatky, které jsou pro mě přínosem v mé pedagogické praxi.

5 AKČNÍ VÝZKUM - ZHODNOCENÍ STÁVAJÍCÍ SITUACE, NASTAVENÍ ZMĚN A JEJICH VYHODNOCENÍ

Akční výzkum v mateřské škole Žichlice je průvodním tématem celé bakalářské práce. Jsem ve funkci vedoucí učitelky a je mým trvalým záměrem, aby naše mateřská škola měla v regionu dobré jméno. Chci, aby se u nás cítily dobře nejen děti, ale i všichni zaměstnanci, a aby rodiče měli povědomí o tom, jak s jejich dětmi pracujeme. Aby naše mateřská škola mohla být považována za kvalitní školu, musí mít kvalitní pedagogy.

5.1 ZHODNOCENÍ SITUACE

Předtím než jsem se pustila do předělávání formulářů, svolala jsem provozní poradou, kde jsem kolegyním sdělila svůj záměr a zeptala se na jejich názor. Diskutovaly jsme o tom, jestli nás autoevaluace (její písemné záznamy) zatěžují nebo ne, co shledáváme pozitivní a co negativní.

Výsledek jednání byl pro mě znepokojivý. Jedna kolegyně považuje provádění autoevaluace za "zbytečné papírování", navíc má pocit, že to má náročnější tým, že je ve třídě sama. Druhá kolegyně byla k situaci lhostejná, oznámila mi, že je jí jedno, zda se autoevaluace změní nebo zůstane stejná. Já jako vedoucí učitelka si z této diskuze odnáším fakt, že nemám dobrou schopnost motivovat učitelky k provádění autoevaluace.

Při porovnávání a hodnocení jednotlivých evaluačních systémů, které naše mateřská škola v průběhu let vytvářela, jsem došla k následujícím zjištěním.

První rok, kdy začala naše mateřská škola fungovat (2010/2011), byl nastaven evaluační systém pouze formálně. Archivovány jsou pouze záznamové archy pro diagnostiku dítěte. Přestože v systému jsou avizovány i další oblasti autoevaluace, žádné záznamy nejsou evidovány.

Záznamové archy pro diagnostiku dětí jsou velmi stručné, nepostihují všechny oblasti vývoje dítěte, který je třeba sledovat, aby mohl být naplňován individuální přístup. Výtvary dětí, především výtvarné, byly zakládány do desek se jmény dětí. Tyto desky se na konci školního roku daly dětem domů, žádný z výtvorů nebyl archivován společně s

diagnostikou dětí, aby po dobu pobytu dítěte ve školce (cca 3 roky) bylo možné sledovat jeho pokrok.

Je tedy možné říci, že evaluační systém, který byl nastaven ve ŠVP, nebyl zcela naplňován a to ani po formální stránce.

Učitelky se připravovaly zodpovědně na svoji práci, vytvářely přípravy na jednotlivé dny - o to podrobněji, že se jednalo o začínající učitelky bez praxe. Nicméně zda se jim dařilo naplňovat cíle, jaké metody a formy práce sledovaly odpovídajícími, žádným způsobem nezapisovaly. Z toho důvodu bylo také těžké hodnotit, zda třídní vzdělávací programy jsou dobře nastaveny, zda nároky na děti nejsou přehnané nebo naopak - jestli jsou schopnosti dětí dostatečně rozvíjeny a podněcovány.

Praxe ukázala, že je třeba vytvořit nejen nový evaluační systém, ale zároveň je nutné napsat zcela nový školní vzdělávací program. Nový ŠVP *Veselá školička u myšky a sluníčka* byl konzultován s ČŠI a ta jej zhodnotila pozitivně.

Autoevaluaci ve školním roce 2011/2012 hodnotím následovně. Časový plán pro evaluaci jednotlivých oblastí byl dodržen. V hodnocení podmínek vzdělávání se učitelky vyjadřovaly vesměs podobně. Při evaluaci pedagogické práce a naplňování cílů jsou rozepisovány kompetence, kterých děti dosáhly. Z hodnocení vyplývá, že třídní vzdělávací programy jsou v souladu se školním vzdělávacím programem, u některých integrovaných bloků je zaznamenáno, že časový harmonogram tematických celků byl přizpůsoben okolnostem, někdy byl ještě přidán další tematický celek - většinou v rámci konkrétního projektu, na kterém mateřská škola pracovala. Možnost změny tematických celků je předem avizována ve školním vzdělávacím programu.

Pozitivem je zpětná kontrola naplňování kompetencí a záznamy o změnách v tématech jednotlivých integrovaných bloků, ke kterým v průběhu roku došlo. Ve školské praxi není možné dopředu naplánovat celý rok a striktně se držet harmonogramu. Je třeba reflektovat aktivitu dětí i nečekané situace, které s sebou každodenní život přináší. Záznamy pro sledování vývoje a pokroku jednotlivých dětí byly rozšířeny tak, aby zahrnovaly všechny oblasti vývoje (sebeobsluha, motorika, jazyk a řeč...)

Za negativní považuji fakt, že není archivován žádný dokument, který by byl zaměřen konkrétně na ŠVP - zda odpovídá RVP PV, zda je učitelkám dostatečně srozumitelný, zda

je jeho myšlenka smysluplná, zda se v průběhu roku učitelkám při práci s jednotlivými tématy osvědčil apod.

Zajímala mě samozřejmě také názor mých kolegyň - učitelek na oblast evaluace v naší mateřské škole. Za tímto účelem jsem vytvořila formulář - podklad pro polostrukturovaný rozhovor (Příloha č. 14). Ptala jsem se na jejich názor na povinnost evaluace obecně - jak je nastavena v RVP PV a následně pak měly zhodnotit funkčnost jednotlivých evaluačních systémů v průběhu školních let. Každé z nich jsem také připravila všechny evaluační formuláře, které vyplňovaly, aby měly možnost zpětně nahlédnout, jakým způsobem byla v minulosti prováděna autoevaluace.

Obě kolegyně se k obecné problematice evaluace vyjádřily v podstatě stejně. Autoevaluaci nepovažují za časově náročnou, evaluační systém jim nepřipadá složitý. Co se týče vyplňování dotazníků, považují je za spíše nezbytné a provádění autoevaluace chápou jako důležitou součást pedagogické práce. Výsledek tohoto zhodnocení je pro mě pozitivní. Jako vedoucí pracovník nemusím mít pocit, že je vykonáváním evaluace nějak zatěžují a že rozumí významu této oblasti naší práce.

K provádění evaluace v průběhu školního roku 2011/2012 se mohla vyjádřit pouze jedna kolegyně, druhá nastoupila do zaměstnání až v září 2012. Pro mou kolegyni byly formuláře přehledné, znamenaly pro ni přínos, protože si mohla zhodnotit naplňování cílů. V otázce, zda byla k provádění autoevaluace pozitivně motivovaná, napsala spíše ano. Sdělila mi, že její osobní motivace je taková, že k vyplňování povinných dotazníků se musí přemlouvat. Otázku, zda byly výsledky autoevaluace reflektovány nedokáže posoudit, protože se pomůcky doplňovaly postupně a ona sama neví, zda to bylo na základě provedené autoevaluace nebo by byly stejně zakoupeny. K tomu se mohu jako vedoucí učitelka vyjádřit - bohužel v tomto roce jsem se s problematikou evaluace teprve seznamovala, náš systém byl spíše formální. Materiální podmínky vzdělávání jsme se skutečně postupně snažily zkvalitňovat, ale bylo to spíše vše o vzájemné komunikaci, do dotazníků se nikdo nedíval.

Jak jsem již napsala výše, byla v roce 2012 provedena v naší mateřské škole kontrola ČŠI. Na základě výsledků z kontroly a navržených doporučení došlo ke změně v autoevaluaci. Systém byl v pořádku, mohl zůstat zachován, pozměněny byly pouze formuláře.

Zdá se být efektivní, že stačil jeden formulář pro všechny učitelky na dané období. Hodnocení formou bodování se zdálo být jednoduchou formou, časově nenáročnou. Zpětně vidím, že sebereflexe pedagogů, kde se hodnotilo naplňování cílů, různorodost forem a metod práce s dětmi a kvalita příprav, je nedostačující. Jelikož výchovně - vzdělávací proces, tedy konkrétní práce s dětmi a nabízené činnosti, považuji za zásadní, je pro mě nedostačující mít k dispozici pouze bodové sebehodnocení. Já sama svoji práci vždy hodnotila spíše průměrně, kolegyně byly ve svých sebereflexích optimističtější. Těžko však posoudit, zda hodnocení odpovídá skutečnosti. Navíc chybí záznamy o konkrétních činnostech dětí, co bylo splněno, na co je třeba se zaměřit, kterou oblast vyzdvihnout či naopak, kde můžeme v metodické chronologii postoupit výše, než bylo plánováno.

Hodnocení podmínek vzdělávání formou bodování shledávám bez problému. Jedinou výtkou z mé strany je, že není prostor pro komentář daného hodnocení. Jako vedoucí učitelka pak nevím, jaké pomůcky konkrétně navrhuji kolegyně zakoupit, proč shledávají odbornou literaturu za nedostačující apod.

Jak se ukazuje, naprosto nezbytnou součástí naší pedagogické práce je komunikace učitelek navzájem - ve třídě i napříč mateřskou školou. Bohužel musím konstatovat, že komunikace mezi námi není ideální. Je to další fakt, na kterém chci pracovat, který chci změnit.

K hodnocení školního roku 2012/2013 se již vyjádřily obě kolegyně. Formuláře považují za přehledné. Provádění autoevaluace je pro ně přínosem. V otázce motivace k vykonávání autoevaluace se jedna kolegyně cítí spíše pozitivně motivována, druhá rozhodně ne - což ovšem vysvětlila slovy, že si sama nedokáže představit, jak někoho motivovat k vyplňování povinných dokumentů.

Kolegyně se také vyjádřila k bodovému způsobu hodnocení - neměla možnost blíže vyjádřit svůj názor a specifikovat jej. Aby byla evaluace výsledků vzdělávání přínosem, navrhuje provádění autoevaluace v průběhu pedagogického procesu tak, aby na ni bylo možné reagovat a pracovat s ní při dalším plánování - mám stejný názor, proto změna evaluačního systému od září 2016 už počítá s pravidelným a průběžným prováděním vyhodnocování výsledků vzdělávání a sebereflexe, stejně tak mají kolegyně nově možnost blíže konkretizovat svoje připomínky.

V nadcházejících třech školních letech, 2013 – 2016, nedošlo v evaluačním systému a jeho časovém harmonogramu k žádným změnám. Přesto je vidět, že učitelky na sobě pracovaly, jejich hodnocení sebe sama má zvyšující bodový nárůst. Nabývání zkušeností je znatelné i při vypracovávání třídních vzdělávacích programů (zaveden nový ŠVP *Kdo si hraje nezlobí, v každém ročním období*).

Při hodnocení prováděné diagnostiky dětí musím konstatovat, že s údaji na záznamových listech v portfoliu jsem spokojená. Negativně hodnotím, že se nesleduje pokrok u dětí, které 1.9. vstupují do školního roku jako mladší 3 let.

S pedagogickými i provozními kolegyněmi komunikujeme o dětech, jak se projevují, společně plánujeme činnosti, ale písemně jsou zaznamenávány pouze zápisy z porad, které se konají přibližně šestkrát do roka. Vzhledem k malému kolektivu projednáváme záležitosti týkající se provozu naší mateřské školy více "neoficiálně". Myslím, že by bylo vhodné častěji organizovat porady a mít tak písemný doklad o našich jednáních. Diskutování aktuální problematiky je podle mého názoru součástí evaluace.

Názory kolegyň jsou v podstatě stejné jako u evaluačního systému z předchozího období. Jedinou změnou je, že se zlepšila pro jednu z kolegyň přehlednost formulářů.

5.2 NASTAVENÍ ZMĚN NA ZÁKLADĚ PROVEDENÉHO ŠETŘENÍ

Z provedeného šetření a zkoumání jednotlivých záznamů o evaluaci za celou dobu fungování mateřské školy jsem usoudila, že je třeba nastavit další úpravy. Jelikož v roce 2016 došlo k legislativním změnám - novela Školského zákona ve znění účinném od 1. 1. 2017 do 31. 8. 2017 a Rámcový vzdělávací program v úplném znění k 1. září 2017 - je povinností mateřských škol vytvořit nové školní vzdělávací programy a nové školní řády. Je mým záměrem vytvořit ŠVP tak, aby mimo jiné obsahoval smysluplný evaluační systém. Předtím než tento systém bude zahrnut do nového ŠVP (který budeme vytvářet s platností od 1.9.2017), potřebuji vědět, že je funkční a odpovídá požadavkům všech zaměstnanců a zaměřuje se na oblasti, které považujeme za zásadní.

Z toho důvodu jsem využila možnosti vypracovat bakalářskou práci jako akční výzkum evaluačního systému v naší MŠ. Zjištěná fakta pak využiji ve své praxi. Začala jsem se zabývat odbornou literaturou a díky tomu jsem se podrobně seznámila s metodickou

příručkou k vlastnímu hodnocení, kterou vydal VÚP v Praze v roce 2008. V praktické části této příručky je pak uvedeno několik příkladů, jak mohou vypadat formuláře pro dotazníky, ankety apod. Těmito dokumenty jsem se inspirovala při tvorbě nových formulářů, které jsme začaly používat ve školním roce 2016/2017. Samozřejmě, že konkrétní dokumenty jsem musela přizpůsobit podmínkám naší mateřské školy. Dalším důležitým zdrojem pro mě byl RVP PV, podle něho jsem do evaluačního systému nastavila oblasti, které musíme hodnotit a kontrolovat.

Při samotném nastavování nového evaluačního systému jsem brala tedy v úvahu následující informace:

- je třeba věnovat pozornost diagnostice všech dětí bez rozdílu věku
- je třeba nastavit systém, který bude ekonomicky šetrný, nezatěžovat kolegyně velkým množstvím dokumentů
- musím lépe motivovat kolegyně k provádění autoevaluace
- do evaluace je třeba zahrnout změny avizované v RVP PV
- zvýšit počet provozních a pedagogických porad, ze kterých budou vedeny záznamy z jednání
- přizpůsobit systém legislativním změnám

Na základě zjištěných informací a ujasnění si potřebných změn jsem vypracovala evaluační systém, který je v platnosti od 1.9.2016.

Podmínky vzdělávání budeme hodnotit jednou v průběhu školního roku a to přibližně v měsíci dubnu nebo květnu. Je nutné mít dostatek času na vyhodnocení výsledků a na případné změny, které by mohly být zavedeny ještě před začátkem nového školního roku. V prvním školním roce, tedy 2016/2017, jsme podmínky vzdělávání vyhodnotily již na začátku září (podmínky se od předchozího roku nezměnily), abychom mohly zjistit, zda je třeba zavést některé změny již v průběhu roku. Podmínky vzdělávání budeme evaluovat několika způsoby: písemnou formou (Příloha č. 10) - formulář je nekolikastránkový a zahrnuje všechny oblasti podmínek vzdělávání, které jsou nastaveny v RVP PV. Další formou evaluace podmínek vzdělávání budou rozhovory a pozorování. Autoevaluaci podmínek vzdělávání budou provádět všechny učitelky i provozní pracovnice.

Novinkou v evaluačním systému je formulář pro hodnocení ŠVP - hodnotíme jeho koncepční záměr, vhodnost vzhledem k podmínkám mateřské školy, pojetí a zpracování vzdělávacího obsahu, formální a obsahové zpracování a otevřenost ŠVP. Tato evaluace bude prováděna jednou v průběhu školního roku.

Kvůli požadavku ekonomické šetrnosti a menšího zatěžování množstvím dokumentů jsem se rozhodla autoevaluaci práce pedagogů a výsledků vzdělávání zpracovat do třídních vzdělávacích programů. V TVP jsou rozpracována jednotlivá témata v rámci integrovaných bloků, obsahují nabídku konkrétních činností pro děti a jsou zde vypsány konkretizované očekávané výstupy. Po skončení týdne (učitelky si střídají směny po týdnech) se do TVP doplní, jaké výstupy byly splněny nebo naopak nebyly splněny, jakým způsobem se činnosti prolínaly v oblastech vzdělávání (dítě a jeho tělo, dítě a jeho psychika, dítě a ten druhý, dítě a společnost, dítě a svět). V neposlední řadě budou záznamy doplněny o praktické poznámky týkající se metod a forem práce s dětmi (př. je třeba při této činnosti rozdělit děti na menší skupinky, děti neumí vydělit hlásku na začátku slova, upravili jsme to na vydělení první slabiky, příště bude lepší zvolit dramatizaci apod.).

Tento systém u nás v předchozích letech nefungoval (sdělovaly jsme si tyto skutečnosti s kolegyní navzájem pouze ústně a písemně si vedly poznámky pouze pro sebe - v našich přípravách). Důležitou součástí těchto záznamů je samozřejmě informace týkající se činností a výkonů jednotlivých dětí v rámci individuálního přístupu k dětem - pokud se ukáže, že někdo z dětí potřebuje jinou formu činnosti. Jedná se sice o podklad pro diagnostiku - ta je evidována v portfoliu dítěte, ale když s dětmi pracujeme každý den, je podle mého názoru neefektivní vyhledávat podobné poznámky ve zvláštních záznamech. TVP máme v ruce každý den nebo alespoň několikrát v týdnu a z toho důvodu je smysluplnější vše zaznamenávat přímo do něj.

Součástí evaluace práce pedagogů budou hospitace vedoucí učitelky nebo ředitelky. Práci pedagogů hodnotí učitelky, vedoucí učitelka a ředitelka mateřské školy. Hodnocení výsledků vzdělávání je také předmětem pedagogických porad, diskusí - tyto se budou konat alespoň každé dva měsíce a podle potřeby.

Záznamy pro diagnostiku dětí zůstaly ve stejném formátu, ve kterém byly v pololetí školního roku 2012/2013 nastaveny. Změnou je, že diagnostiku budeme od roku 2016/2017 provádět u všech dětí bez ohledu na jejich věk při nástupu do mateřské školy.

Jelikož v letošním roce navštěvují naši školu také děti dvouleté, bude v prvním roce jejich předškolního vzdělávání učitelka jejich pokrok zaznamenávat formou poznámek namísto zatrhávání příslušných kolonek.

Zásadní změnou je také dotazník pro zákonné zástupce dětí, kde se rodiče mohou vyjádřit k podmínkám vzdělávání, k vzájemné komunikaci s mateřskou školou, k tomu, zda jsou dostatečně informováni o průběhu výchovně-vzdělávacího procesu, a také se mohou vyjádřit k akcím, které mateřská škola pořádá. Rodičů se také v dotazníku ptáme, zda jejich dítě chodí do mateřské školy rádo, zda doma o činnosti školy vypráví. Nechybí prostor pro další připomínky a komentáře. Dotazník je samozřejmě anonymní (Příloha č. 12).

Při vypracovávání dotazníku, který se týká hodnocení školního vzdělávacího programu, jsem pracovala s metodickou příručkou k vlastnímu hodnocení školy (VÚP 2008). Dotazník pracuje s hodnotící škálou, která je v úvodu dotazníku vysvětlena (Příloha č. 11). Učitelky mají hodnotit originalitu a jedinečnost našeho programu, zda odpovídá podmínkám vzdělávání naší školy. Vyjadřují se k tomu, jestli vzdělávací cíle a záměry uvedené v ŠVP jsou jasné a srozumitelné, jestli využívá možnosti, které nám nabízí okolí. Hodnotíme logiku uspořádání integrovaných bloků a návaznost kompetencí. Zajímá nás, zda je ŠVP koncipován tak, že ponechává prostor pro případné změny a také pro volbu forem a metod práce.

Jako podklad pro dotazník týkající se podmínek vzdělávání jsem použila náš školní vzdělávací program. Podle toho, jak jsou nastaveny, resp. popisovány jednotlivé podmínky vzdělávání - věcné podmínky, životospráva, organizační podmínky, psychosociální podmínky, spolupráce s rodiči a dalšími partnery, další vzdělávání pedagogů a řízení MŠ (Příloha č. 10) jsem koncipovala otázky v dotazníku.

V dokumentu Portfolio dítěte (Příloha č. 13) jsou rozepsány a sledovány tyto oblasti: hrubá motorika, jemná motorika, řeč, sebeobsluha, sluchové vnímání, sociální dovednosti, časové pojmy, prostorové pojmy, předmatematické dovednosti, zrakové vnímání. Titulní strana obsahuje informaci o jméně, datu nástupu dítěte do mateřské školy, adaptaci dítěte na MŠ, lateralitu (jak se vyvíjí) a poznámky. Portfolio dítěte se vyhotovuje dvakrát ročně a je doplněno výtvořmi dětí (výtvarné práce, pracovní listy). Jednotlivé oblasti se hodnotí zaškrtnutím jedné z možností (nezvládá, zvládá s dopomocí,

zvládá samostatně), učitelky tato hodnocení často doplňují upřesňujícím textem. Poznámky na titulní straně se vypisují podle potřeby - jak se dítě projevuje - většinou jednou za rok.

5.3 VYHODNOCENÍ NASTAVENÝCH ZMĚN

O změně systému autoevaluace jsem informovala na pedagogické poradě, která se konala v srpnu 2016. Systém byl schválen a zařazen jako dodatek ke školnímu vzdělávacímu programu s platností od 1.9.2016.

Evaluace podmínek vzdělávání je výrazně rozsáhlejší než byla od roku 2013, je konkrétnější a zároveň poskytuje prostor pro bližší popis situace. V evaluačním systému je sice harmonogramem nastavena až na jarní měsíce, my jsme ji ale provedly už na konci měsíce října. Důvodem je fakt, že nebyly žádné záznamy, které by se týkaly toho, co je třeba změnit, pořídit, opravit, doplnit apod.

Vyhodnocení tohoto šetření je následující: Při hodnocení vybavení tříd vhodnými hračkami, pomůckami a náčiním potřebným pro vzdělávání dětí jsme se všechny shodly, že toto vybavení je průběžně doplňováno, pravidelně se dokupují nové didaktické hry a pomůcky. Vyskytla se jedna připomínka - nedostatek literatury pro děti - takové, kterou mají děti volně k dispozici na prohlížení apod. V otázce, zda používáme různorodý a vhodný materiál pro pracovní a výtvarné činnosti jsem zaznamenala jednoznačnou shodu - rozhodně ano. Shoda panuje i v otázce vybavení venkovní hrací plochy - všechny jsme navrhly doplnit nějaké další prvky na zahradu, které budou vhodné pro psychomotorický vývoj dětí, a zároveň jim poskytnou prostor pro zábavu. I paní hospodářka/kuchařka vyjádřila názor na tuto problematiku - uvítala by pro děti způsob osvěžení v letních měsících (dolní zahrada poskytuje málo stínu). Co se týče životosprávy (pitný režim a stravování podle stanovených norem) - všechny jsme zajedno v tom, že je nastavený systém vyhovující.

Problém se ukázal při dotazu na využívání klidových činností dětí, které v době poledního spánku neusnou. Já odpovídám, že klidové činnosti dětem nabízím, kolegyně je toho názoru, že pokud musí být všichni společně v jedné třídě (spící i ti, kteří nespí), pak není možné klidové činnosti nabízet. Další kolegyně se vyjadřuje v tom smyslu, že odpolední

směnu má pouze výjimečně v případě, že zastupuje jednu z nás - nicméně také by klidové činnosti nenabízela a vyžaduje jednotný systém pravidel, aby to děti měly nastaveno každý týden stejně.

U organizačních podmínek se vyskytly poznámky u otázky týkající se zdravotně preventivní pohybové aktivity dětí - třída není vhodná na uskutečňování cvičebních jednotek. Provádí se kratší pravidelné pohybové aktivity. Pohybové činnosti se pak zařazují na pobyt venku. Je vyžadován lepší prostor pro cvičební jednotky.

Individuální potřeby dětí respektujeme, přizpůsobujeme se jejich osobnímu tempu. Klidný koutek, kde mohou být děti v případě potřeby samy ve školce nemáme, ale mají možnost uchýlit se na sedací pytel, který je umístěn v rohu místnosti v jedné třídě, nebo na gauč a křesílka, která jsou součástí druhé třídy.

Psychosociální podmínky jsou všemi hodnoceny jako bezproblémové - podpora pozitivního vztahu mezi dětmi navzájem, mezi dětmi a personálem MŠ. Pravidla vytváříme s dětmi společně na začátku školního roku, poznámka - je třeba se k nim vracet v průběhu roku opakovaně.

Spolupráce s rodiči a dalšími partnery je opět hodnocena pozitivně. V naší mateřské školce organizujeme dostatek akcí pro děti i pro jejich rodiče, některé dokonce pro širokou veřejnost. Další vzdělávání pedagogů je vedením podporováno a pravidelně doplňováno.

Řízení MŠ přineslo zjištění, že je třeba častěji provádět pravidelné konzultace na provozních a pedagogických poradách. Porad by se častěji měl zúčastňovat také nepedagogický personál. Na tom jsme se všechny shodly. Toto zjištění bylo pro mě velmi zajímavé a zároveň uspokojující. Jak jsem již výše zmínila, je třeba zavést větší frekvenci porad. Myslela jsem si, že kolegyně častými poradami budu časově zatěžovat, ale moje domněnka byla chybná. Jsem velmi ráda, že s pravidelnějšími poradami nemají kolegyně žádný problém. Velmi to vítám a cením si toho. Ukazuje se, že na vině je nedostatečná komunikace mezi námi. Otázka komunikace mezi vedoucí učitelkou a personálem je v dotazníku také řešena - všechny tři učitelky se shodujeme na tom, že není optimální. Provozní personál je spokojený.

Autoevaluace školního vzdělávacího programu se ukázala jako bezproblémová. Náš ŠVP považujeme za dobře nastavený, poskytuje nám prostor měnit témata i časový harmonogram, je otevřený pro výběr vhodných metod a forem práce s dětmi. Je přehledný, dobře se v něm orientujeme.

Velkou neznámou pro mě bylo, jak dopadne vyhodnocování naplňování cílů a sebereflexe práce pedagogů, kterou jsem zařadila do obsahu třídních vzdělávacích programů. Zpětně jsem se začala obávat, zda to bude dostačující systém.

Mé obavy se naštěstí nenaplnily. Mně osobně tento systém velmi vyhovuje, při přípravě se zpětně dívám na předchozí týdny, jaké dílčí kompetence byly rozvíjeny, podle tohoto zjištění pak můžu konstatovat, zda plánované konkretizované výstupy mohou plánovat nebo se mám vrátit zpět a pracovat na tom, co je třeba. V poznámkách uvádím konkrétní nedostatky, kterých jsem se dopustila, abych se na příště mohla těchto chyb vyvarovat (např. při výtvarných činnostech - metodika práce, časové rozvržení, plánované činnosti byly pro děti náročné) anebo naopak, co děti zaujalo, jaké téma by je zajímalo apod. a na těchto zjištěních pak stavím přípravy na další dny. S kolegyní si pak pravidelně každý čtvrtek vzájemně sdělíme, co jsme s dětmi konkrétně dělaly, jak to probíhalo a jak pokračovat v následujícím týdnu. Netvrdím, že se z nás staly "superučitelky", za mě ale mohu říci, že mi to v mé další práci opravdu pomáhá. Je to pro mě jakýsi pilíř, o který se mohu opřít. Kolegyně systém průběžného vyhodnocování výsledků také považují za funkční.

Když mi kolegyně odevzdávaly vyplněný formulář, kde hodnotily evaluační systémy za všechna období, nejvíce mě zajímal jejich názor na nejnovější systém, který jsem zavedla od letošního školního roku 2016/2017. Obě kolegyně považují formuláře za přehledné, jsou pro jejich sebereflexi přínosem. Velmi dobrý pocit jsem získala z toho, že obě kolegyně jsou si vědomy, že na jejich hodnocení reaguji, reflektuji je a pracuji na tom, abych zlepšila nedostatky, které ony v autoevaluačních formulářích uvedly. Jedné z kolegyň však stále schází pozitivní motivace pro vyplňování.

Nově vytvořený evaluační systém byl zásadní změnou v tom, že přinesl větší informovanost o hodnocení podmínek vzdělávání všemi zaměstnanci. Kolegyně měly možnost konkrétního vyjádření. Na základě takto vyhodnocených podmínek má vedení školy lepší podklad pro vytvoření závěrečné sebehodnotící zprávy a zároveň také pro

případné změny v podmínkách vzdělávání. Sebereflexe učitelek se stala nedílnou součástí příprav jednotlivých tematických celků, což umožňuje lepší orientaci v plánování metod a forem činností. Zároveň sebehodnotící poznámky zkvalitňují individuální přístup k dětem.

5.4 POZITIVA A NEGATIVA PROVEDENÝCH ZMĚN

Na úvod této kapitoly je třeba sdělit, že po odevzdání evaluačních formulářů jsem si po pár dnech domluvila individuální schůzky s učitelkami, kde jsme společně probraly výsledky zjištění. Necítila jsem se příliš příjemně díky již výše avizovaným problémům ve vzájemné komunikaci, ale byla jsem si vědoma, že je to vlastně první krok k tomu, abychom mohly provést změny, které budou reagovat na výsledky autoevaluce. Navzájem jsme si v klidu řekly, co nám vadí, jak se cítíme apod. Stávalo se, že kolegyně společně naplánovaly nějaký tematicky laděný týdenní projekt a já jsem se o tom dozvěděla až z informace na nástěnce. Moje nabízená pomoc byla s díky odmítnuta. A co se týče osobních vztahů mezi námi - jako vedoucí učitelka jsem se cítila vyčleňována (s nepedagogickými kolegyněmi mám výborné vztahy) a bylo mi to upřímně líto. Závěrem bylo společné rozhodnutí, že budeme na vzájemných vztazích a komunikaci pracovat. A musím říci, že pomalu, ale jistě se naše vzájemná komunikace stává uvolněnější.

Provedená autoevaluce byla předána k rukám ředitelky školy (formuláře o podmínkách vzdělávání, hodnocení ŠVP a dotazníky pro rodiče). Poté se konala porada. Na základě autoevaluce jsem svolala poradu pro všechny zaměstnankyně MŠ (dříve jsme "celoškolkové" porady organizovaly dvakrát ročně - na začátku a na konci školního roku). Zúčastnila se i ředitelka školy. Jedním z bodů programu bylo vyhodnocení provedené autoevaluce.

Vyřešily jsme problematiku klidových činností kompromisem - tuto debatu řídila ředitelka školy. Nastavily jsme jednotná pravidla - klidové činnosti budou dětem nabízeny, ale až později, než jsem mívala ve zvyku. Také jsme si jasně určily, které činnosti to budou a kde se jim budou děti věnovat.

Anonymní dotazníky rodičů přinesly pozitivní výsledky - rodiče i děti jsou s chodem naší mateřské školy spokojeni. Je ovšem nutné vzít v úvahu, že bytí byly dotazníky anonymní, stalo se mi, že za mnou přišla jedna maminka, že neví, co má odpovědět na určité otázky.

Získala jsem dojem, že dotazníky většina rodičů vyplnila prostě jen proto, že jsme je o to požádaly. Byla to pro ně novinka, nikdy nic podobného u nás nevyplňovaly. Doufám, že si v budoucnu na dotazníky zvyknou a možná budou více otevření. Nicméně je třeba, abychom se s kolegyněmi nad těmito dotazníky zamyslely a zkusily jim dát novou formu.

Problematika vybavení venkovní plochy už byla také řešena. V průběhu měsíce července a srpna budou na školní zahradu zabudovány nové prvky - především lanové konstrukce a balanční prvky. Literatura pro děti byla sice doplněna, ale zatím je stále nedostačující, budeme pořizovat další (využíváme i darů od rodičů, kteří nám dávají vyřazené dětské knihy z domova).

Prostor pro cvičební jednotky byl také vyřešen - využíváme tělocvičny v základní škole.

Akční výzkum ve formě průzkumu stávajícího evaluačního systému a nastavení systému nového byl pro mě velkým přínosem. Výraznou změnou je větší propracovanost formulářů, která mi tak poskytuje lepší informovanost. Další změnou je, že vyplněné formuláře jsou následně konzultovány, abychom si vysvětlily případné nejasnosti. Tím zároveň dochází k prohlubování našich sociálních vztahů - jak profesních, tak i osobních.

Z provedeného výzkumu si odnáším fakt, že musím do budoucna pracovat na tom, jak učitelky pozitivně motivovat k provádění autoevaluace. Výzkumem jsem zjistila, že je třeba pro nepedagogické pracovnice vytvořit odlišný dotazník pro hodnocení podmínek vzdělávání. V současné době vyplňovaly stejný jako učitelky, pouze jsem jim doporučila části, kterým se mají věnovat.

Efektivní změnou je sebehodnocení učitelek jako součást třídních vzdělávacích programů. Máme lepší přehled o výsledcích naší pedagogické práce a jsme pružnější v metodách a formách činností. Takto vedené záznamy nám usnadňují plánování, ve kterém lépe reflektujeme dosažené konkretizované výstupy.

Nový autoevaluační systém je v platnosti zatím pouze prvním rokem, ale určitě přinesl "kýžené" ovoce. O výsledcích diskutujeme, reflektujeme je a provádíme potřebné změny. Připravím nový formulář pro nepedagogické pracovnice k vyhodnocování podmínek vzdělávání a také nový dotazník pro rodiče dětí. Až bude autoevaluační období uzavřeno (po dvou letech), vypracuji závěrečnou sebehodnotící zprávu.

ZÁVĚR

Bakalářská práce pro mě byla velkým přínosem především díky tomu, že pro mě měla praktický význam. Ujasnila jsem si všechny odborné termíny, které souvisejí s tematikou evaluace. Po prostudování historického vývoje předškolních institucí a dokumentace s nimi spojené je zajímavé vidět, jak je školský systém proměnlivý, jak často dochází k úpravám, které jsou důsledkem vývoje společnosti a jejích potřeb.

Studiem odborné literatury jsem získala pevný teoretický základ, o který jsem se mohla opřít při posuzování stávajícího evaluačního systému v naší MŠ a při zavádění systému nového.

Akční výzkum mi přinesl dostatek užitečných informací, které ve své funkci vedoucí učitelky mohu využít. Vyhodnocením systémů a formulářů, které se do srpna 2016 v naší mateřské škole využívaly, jsem zjistila, jaké je třeba nastavit změny. Ty byly poté zakomponovány do nového evaluačního systému, který je platný od 1.9.2016. V průběhu školního roku jsem již mohla změny vyhodnocovat a zjistit tak, zda je nový systém funkční a smysluplný.

Zjistila jsem, že původní systém byl spíše formální záležitostí povinné administrativy. Současný systém nám pomůže lépe plánovat výchovně-vzdělávací program a zkvalitňovat všechny podmínky vzdělávání.

Z provedeného akčního výzkumu si do své praxe odnáším následující. Nově nastavený systém je funkční. Tak, jak je popsán, jej můžeme zavést do nového školního vzdělávacího programu, který bude mít platnost od 1.9.2017. Dojde ovšem ke změnám ve formulářích - dotazník pro rodiče a také dotazník pro hodnocení podmínek vzdělávání, který bude určen pro provozní pracovnice naší MŠ.

Je mým úkolem stále pracovat na zlepšení komunikace s učitelkami. Komunikace, vzájemné vztahy a spolupráce mezi všemi zaměstnankyněmi je zásadním ukazatelem klimatu v mateřské škole - a pozitivní klima je základním stavebním kamenem pro fungování každé instituce, zejména takové, kde se výchovně působí na děti.

RESUMÉ

Tématem bakalářské práce je evaluační systém jako funkční nástroj výchovně-vzdělávacího procesu - akční výzkum v MŠ Žichlice.

Práce je rozdělena do dvou částí. V teoretické části je popisován historický vývoj předškolních institucí a související dokumentace. Důležitou součástí teorie je vysvětlení pojmu evaluace, autoevaluace a termínů s nimi souvisejících. Teoretická část vysvětluje, jakým způsobem je třeba evaluaci provádět tak, aby byla užitečným nástrojem pro pedagogickou práci.

Praktická část bakalářské práce je věnována konkrétnímu popisu situace v mateřské škole v Žichlicích, kde pracuji jako vedoucí učitelka. Do mé náplně práce patří vypracovávat školní vzdělávací program a tím pádem také evaluační systém školy. Již několik let se snažím o zavedení fungujícího smysluplného systému. Provedený akční výzkum mi přinesl podněty pro vypracování systému nového a následné vyhodnocení dosud provedených hodnocení mi ukázalo pozitiva i negativa, na kterých mohu do budoucna stavět.

SUMMARY:

The theme of the bachelor thesis is the evaluation system as a functional tool of the educational process – A field research in the kindergarten in Žichlice.

The thesis is divided into two parts. The theoretical part describes the historical development of preschool institutions and gives the related documentation. An important part of the theoretical part is the explanation of the terms evaluation, self-evaluation and terms related to them. The theoretical part explains how the evaluation should be carried out, so that was a useful tool for teaching.

The practical part is devoted to a specific description of the situation in the kindergarten in Žichlice where the author works as the head teacher. Her job includes preparing the school educational program and thus also the school evaluation system. For several years she is trying to establish a coherent and working system. The conducted field research brought her the impetus for the development of a new system. The subsequent evaluation of the assessments conducted so far showed her their positives and negatives which she can use in the future.

SEZNAM LITERATURY

1. BEČVÁŘOVÁ, Zuzana. *Současná mateřská škola a její řízení*. Praha: Portál, 2003, ISBN 80-7178-537-7.
2. KOMENSKÝ, Jan Amos. *Vševýchova*. Státní nakladatelství v Praze, 1948.
3. PRŮCHA, Jan. *Moderní pedagogika*. Praha: Portál, 1997. ISBN 80-7178-170-3.
4. *Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání*. [online] © 2003-2017 MŠMT [cit. 2017-30-03]. Dostupný z: <http://www.msmt.cz/file/38919/>.
5. *Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání (úplné znění k 1. září 2017)*. [online] © 2003-2017 MŠMT [cit. 2017-30-03]. Dostupný z: <http://www.msmt.cz/file/39793/>.
6. SMOLÍKOVÁ, Kateřina a kol. *Manuál k přípravě školního (třídního) vzdělávacího programu mateřské školy*. Praha: VÚP, 2005. ISBN 80-87000-01-3.
7. SMOLÍKOVÁ, Kateřina a kol. *Autoevaluace mateřské školy: Metodická příručka k vlastnímu hodnocení*. Praha: VÚP, 2008. ISBN 978-80-87000-22-9.
8. SMOLÍKOVÁ, Kateřina a kol. *Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání*. Praha: Výzkumný ústav pedagogický, 2004.
9. SEDLÁČKOVÁ, Hana, SYSLOVÁ, Zora, ŠTĚPÁNKOVÁ, Lucie. *Hodnocení výsledků předškolního vzdělávání*. Praha: WoltersKluwer, 2012. ISBN 978-80-7357-884-8.
10. SYSLOVÁ, Zora. *Jak úspěšně řídit mateřskou školu*. Praha: WoltersKluwer, 2012. ISBN 978-80-7357-976-0.
11. SYSLOVÁ, Zora. *Profesní kompetence učitele mateřské školy*. Praha: Grada, 2013. ISBN 978-80-247-4309-7.
12. SYSLOVÁ, Zora. *Autoevaluace v mateřské škole*. Praha: Portál, 2012. ISBN 978-80-262-0183-0.
13. SVOBODOVÁ, Eva a kol. *Vzdělávání v mateřské škole*. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-774-9.
14. ŠMELOVÁ, Eva. *Mateřská škola: Teorie a praxe I*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2004. ISBN 80-244-0945-8.

15. ŠVEC, Vlastimil. *Pedagogické znalosti učitele: Teorie a praxe*. Praha: ASPI, 2005.
ISBN 80-7357-072-6.

SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK, GRAFŮ A DIAGRAMŮ

Tabulka 1: Porovnání pojmů hodnocení a evaluace.....13

Tabulka 2: Kvalitativní a kvantitativní metody.....18

PŘÍLOHY

1. Záznamový arch pro sledování a hodnocení rozvoje a učení dítěte 2010/2011.....	I
2. Portfolio dítěte 2011/2012.....	II
3. Hodnocení týdenního pedagogického procesu 2011/2012.....	III
4. Hodnocení integrovaného bloku 2011/2012.....	IV
5. Hospitační záznam	V
6. Hodnocení týdenního pedagogického procesu 2012/2012.....	VI
7. Evaluace podmínek vzdělávání 2012/2013.....	VII
8. Evaluace výsledků vzdělávání 2012/2013.....	VIII
9. Evaluace práce pedagogů 2012/2013.....	IX
10. Autoevaluace podmínek vzdělávání 2016/2017.....	X
11. Autoevaluace ŠVP 2016/2017.....	XV
12. Dotazník pro rodiče.....	XVI
13. Portfolio dítěte 2012/2013.....	XVII
14. Podklad pro polostrukturovaný rozhovor.....	XXVI

Příloha č. 1: Záznamový arch pro sledování a hodnocení rozvoje a učení dítěte 2010/2011

ZÁZNAMOVÝ ARCH PRO SLEDOVÁNÍ A HODNOCENÍ ROZVOJE A UČENÍ DÍTĚTE:

Jméno dítěte: _____

Datum narození: _____

Rodinná anamnéza: _____

Třída MŠ: _____

Sledované období: 1-6/2011

Základní vstupní diagnostika dítěte:

Pohybový rozvoj (jak je dítě pohybově obratné):

Orientace v prostředí i okolním světě (jak se dítě dokáže orientovat ve třídě, v šatně, na školní zahradě):

Emoční stabilita (zda přichází do mateřské školy bez pláče a nevádí mu odloučení od rodičů):

Komunikace s vrstevníky (zda si hraje s ostatními nebo samo):

Výslovnost, řeč, slovní zásoba (jak vyslovuje, jakou má slovní zásobu):

Koordínace ruky a oka (jak je u něho rozvinuta jemná motorika):

Myšlenkové operace (jak dítě uvažuje, jakou má paměť, ... - počty, barvy...):

Pozornost bezděčná a úmyslná:

Závěry pro další období (vytýčení vzdělávacích oblastí pro individuální plán):

Příloha č. 2: Portfolio dítěte 2011/2012

Portfolio dítěte

Jméno:

Nástup do MŠ:

Sluchové vnímání:

Pozná píseň podle melodie:

Rozliší druh zvuku:

Naslouchá příběhu:

Určí rým:

Vytleská slovo podle slabik:

Určí první písmeno ve slově:

Zrakové vnímání:

Pozná základní barvu:

Pozná ostatní barvy:

Najde daný předmět v obrázku:

Najde odlišný předmět v řadě stejných obrázků:

Poskládá obrázek z několika částí:

Motorika:

Úroveň hrubé motoriky:

Úroveň jemné motoriky:

Grafomotorika:

Lateralita:

Rozumové schopnosti:

chápe prostorové pojmy (nahore x dole, vpravo x vlevo, první x poslední, uprostřed, vzadu x vpředu):

chápe časové pojmy (roční období, ráno-dopoledne-odpoledne-večer, včera-dnes-zítřka)

Zná základní tvary (kruh, čtverec, trojúhelník, čára)

Vývoj řeči:

Správná výslovnost hlásek:

Úroveň slovní zásoby (pojmenuje běžné předměty ve svém okolí):

Zná zpaměti krátký text:

Najde protiklad:

Popíše obrázek a děj:

Chování:

Pozornost:

Sebeobsluha:

Příloha č. 3: Hodnocení týdenního pedagogického procesu 2011/2012

Hodnocení týdenního pedagogického procesu - samohodnocení práce pedagoga

Integrovaný blok:

Podtéma:

Týden od:

do:

Záměr:

Činnosti:

Pohybové:

Výtvarné:

Hudební nebo dramatické:

Hry:

Kompetence, které si děti skutečně osvojily:

Poznámky:

(např. které činnosti děti zaujaly, které musela učitelka kvůli nezájmu dětí vynechat, náměty pro další práci apod.)

Třída:

Učitelka:

Datum:

Příloha č. 4: Hodnocení integrovaného bloku 2011/2012

**Hodnocení integrovaného bloku - hodnocení učitelky
název integrovaného bloku:**

časové období:

použitá podtémata:

záměr:

získané kompetence:

soulad se ŠVP:

soulad s TVP:

poznámky:

třída:
datum:

učitelka:

Příloha č. 5: Hospitační záznam

Hospitační záznam

Škola:		Školní rok:
Označení hospitace:	Hospitující:	Datum:
Třída:	Počet žáků:	Z toho přítomno:
Předmět:	Místo :	Vyučovací hodina:
Následná hospitace:	Vyučující:	Způsobilost:
Cíl hospitace:		
Téma vyučovací hodiny:		
Cíle hodiny:		
Průběh hodiny		Poznámka - činnost učitele, žáků, pomůcky, metody
Klady	Rezervy	
Závěry		
Připomínky vyučujícího		
Podpis vyučujícího:.....		Podpis hospitujícího:.....

Příloha č. 7: Evaluace podmínek vzdělávání 2012/2013

Evaluace podmínek vzdělávání

škála 1-5

Věcné vybavení			
Hračky	2	2	3
Didaktické pomůcky	2	2	2
Literatura pro děti	2	2	2
Literatura pro pedagogy	3	2	2
Životospráva	xxxxxxxxxxxxx	Xxxxxxxxxxxxxx	xxxxxxxxxxxxx
Stravování a pitný režim	5	5	5
Režim dne	5	5	5

Vyplněno k datu: 7.6. 2013

Školní rok: 2012/2013

Vysvětlivky: 1 – minimální bodové ocenění

5 – maximální bodové ocenění

Příloha č. 8: Evaluace výsledků vzdělávání 2012/2013

Evaluace výsledků vzdělávání

škála 1-5

Naplnování cílů	3	4	3
Získané kompetence dětí	4	4	4

Vyplněno k datu: 7.6.2013

Školní rok: 2012/2013

Vysvětlivky: 1 – minimální bodové ocenění

5 – maximální bodové ocenění

Příloha č. 9: Evaluace práce pedagogů 2013/2013

Evaluace práce pedagogů

škála 1-5

Sebereflexe			
Motivace dětí	3	3	2
Metodika práce	3	3	3
Přípravy	3	3	3

Vyplněno k datu: 7.6. 2013

Školní rok: 2012/2013

Vysvětlivky: 1 – minimální bodové ocenění

5 – maximální bodové ocenění

Příloha č. 10: Podmínky vzdělávání 2016/2017

AUTOEVALUACE MŠ

Podmínky vzdělávání

Věcné podmínky

Je podle vás dostatečně využíváno práce dětí při výrobě dekorací v MŠ?				
rozhodně ano	spíše ano	spíše ne	rozhodně ne	
Uved'te vaše případné podněty:				
Je podle vás třída dostatečně vybavena vhodnými hračkami, pomůckami a náčiním pro potřeby vzdělávání dětí?				
rozhodně ano	spíše ano	spíše ne	rozhodně ne	
Uved'te, co je podle vás třeba doplnit či upravit:				
Je podle vás zajištěn dostatek vhodného a různorodého materiálu pro výtvarné a pracovní činnosti dětí?				
rozhodně ano	spíše ano	spíše ne	rozhodně ne	
Uved'te vaše návrhy na doplnění:				
Jak jste spokojeni s vybavením venkovní hrací plochy?				
rozhodně ano	spíše ano	spíše ne	rozhodně ne	
Uved'te vaše návrhy na doplnění či úpravu:				

Životospráva

Vyhovuje podle vás stravování dětí stanoveným normám?				
rozhodně ano	spíše ano	spíše ne	rozhodně ne	
Uveďte případné podněty:				
Je podle vás současný pitný režim dětí vyhovující?				
rozhodně ano	spíše ano	spíše ne	rozhodně ne	
Uveďte případné podněty:				
Je podle vás dostatečně využíváno nabídky klidových činností pro děti, které v době poledního spánku neusnou?				
rozhodně ano	spíše ano	spíše ne	rozhodně ne	
Uveďte vaše případné podněty:				

Organizační podmínky

Je podle vás režim dne vyhovující?				
rozhodně ano	spíše ano	spíše ne	rozhodně ne	
Uved'te vaše případné podněty:				
Jsou podle vás do činností dětí dostatečně zařazovány zdravotně preventivní pohybové aktivity?				
rozhodně ano	spíše ano	spíše ne	rozhodně ne	
Uved'te vaše případné podněty:				
Jsou podle vás respektovány individuální potřeby dětí?				
rozhodně ano	spíše ano	spíše ne	rozhodně ne	
Uved'te vaše případné podněty:				
Mají podle vás děti možnost v průběhu pobytu v MŠ v případě potřeby uchýlit se do klidného koutku, kde mohou být samy?				
rozhodně ano	spíše ano	spíše ne	rozhodně ne	
Uved'te případné podněty:				

Psychosociální podmínky

Podílejí se podle vás děti dostatečně na vytváření pravidel chování ve třídě?				
rozhodně ano	spíše ano	spíše ne	rozhodně ne	
Uveďte vaše případné podněty:				
Je podle vás podporován pozitivní vztah mezi dětmi navzájem a dětmi a personálem MŠ?				
rozhodně ano	spíše ano	spíše ne	rozhodně ne	
Uveďte vaše případné podněty:				

Řízení MŠ

Je podle vás dostatečně pravidelně konzultována práce a chod v MŠ na provozních a pedagogických poradách?				
rozhodně ano	spíše ano	spíše ne	rozhodně ne	
Uveďte vaše případné podněty:				
Je podle vás vyhovující komunikace mezi vedoucí učitelkou a personálem MŠ?				
rozhodně ano	spíše ano	spíše ne	rozhodně ne	
Uveďte vaše případné podněty:				
Je podle vás vyhovující komunikace mezi ředitelkou a personálem MŠ?				
rozhodně ano	spíše ano	spíše ne	rozhodně ne	
Uveďte vaše případné podněty:				

Spolupráce s rodiči a dalšími partnery

Je podle vás zajištěn dostatek akcí pro rodiče dětí?				
rozhodně ano	spíše ano	spíše ne	rozhodně ne	
Uved'te vaše případné podněty:				
Mají podle vás rodiče dostatečné informace o chodu MŠ a průběhu vzdělávání?				
rozhodně ano	spíše ano	spíše ne	rozhodně ne	
Uved'te vaše případné podněty:				

Další vzdělávání pedagogů

Považujete za dostačující další vzdělávání a sebevzdělávání pedagogů v MŠ?				
rozhodně ano	spíše ano	spíše ne	rozhodně ne	
Uved'te vaše případné podněty:				

Příloha č. 11: ŠVP 2016/2017

AUTOEVALUACE MŠ

Školní vzdělávací program*Vysvětlení hodnotící škály:**1 - s tvrzením souhlasím**2 - s tvrzením spíše souhlasím**3 - s tvrzením spíše nesouhlasím**4 - s tvrzením nesouhlasím**N - nejsem schopen posoudit*

Koncepční záměr ŠVP

Tvrzení	Hodnotící škála
Náš ŠVP má vlastní myšlenku.	1 2 3 4 N
Náš ŠVP obsahuje dlouhodobé cíle.	1 2 3 4 N
Náš ŠVP obsahuje jasné a srozumitelné vzdělávací cíle a záměry.	1 2 3 4 N
Náš ŠVP je jedinečný a původní.	1 2 3 4 N

Vhodnost vzhledem k podmínkám

Tvrzení	Hodnotící škála
Náš ŠVP vychází z podmínek školy.	1 2 3 4 N
Náš ŠVP využívá možnosti, které nabízí okolí.	1 2 3 4 N

Pojetí a zpracování vzdělávacího obsahu

Tvrzení	Hodnotící škála
Náš ŠVP má logicky uspořádané integrované bloky.	1 2 3 4 N
Kompetence v jednotlivých IB systematicky navazují.	1 2 3 4 N
Formulace vzdělávacího obsahu v IB dává pedagogům volnost při výběru forem a metod práce.	1 2 3 4 N

Formální a obsahové zpracování

Tvrzení	Hodnotící škála
Náš ŠVP je úplný a přehledný.	1 2 3 4 N

Otevřenost ŠVP

Tvrzení	Hodnotící škála
Náš ŠVP poskytuje prostor pro změny.	1 2 3 4 N
Náš ŠVP počítá se spoluprací s kontakty v okolí.	1 2 3 4 N

Příloha č. 12: Dotazník pro rodiče 2016/2017

Podmínky vzdělávání - autoevaluace MŠ - dotazník pro rodiče dětí

Je podle Vás vyhovující počet a námět akcí pro rodiče dětí?			
rozhodně ano	spíše ano	spíše ne	rozhodně ne
Uveďte vaše případné podněty:			
Domníváte se, že máte dostatečné informace o chodu MŠ?			
rozhodně ano	spíše ano	spíše ne	rozhodně ne
Uveďte vaše případné podněty:			
Myslíte si, že jste dostatečně informováni o výchovně-vzdělávací činnosti vašich dětí?			
rozhodně ano	spíše ano	spíše ne	rozhodně ne
Uveďte vaše případné podněty:			
Chodí Vaše dítě do školky rádo?			
rozhodně ano	spíše ano	spíše ne	rozhodně ne
Uveďte vaše případné podněty:			
Jste spokojeni s přístupem personálu MŠ k Vaší osobě?			
rozhodně ano	spíše ano	spíše ne	rozhodně ne
Uveďte vaše případné podněty:			
Jste spokojeni s přístupem personálu MŠ k Vašemu dítěti?			
rozhodně ano	spíše ano	spíše ne	rozhodně ne
Uveďte vaše případné podněty:			

Na co jsme se podle Vás zapomněli zeptat?:

Příloha č. 13: Portfolio dítěte 2012/2013

Jméno:

Datum narození:

V MŠ od

do

Adaptace na MŠ:

Lateralita:

Poznámky:

Hrubá motorika

	Nezvládá	Zvládá s dopomocí	Zvládá samostatně
Skok snožmo			
Přeskočit nízkou překážku			
Poskoky na 1 noze			
Přeskočí snožmo nízkou překážku			

Jemná motorika

	Nezvládá	Zvládá s dopomocí	Zvládá samostatně
Manipulace s drobnými předměty			
Stříhání			

Řeč

	Problémové hlásky	Bez vady	Logopedie
Výslovnost			

	Podprůměrná	Přiměřená věku	Nadprůměrná
Slovní zásoba			

	Ano	Ne
Odpovídá ve větách		
Spontánně vypráví		

Sebeobsluha

	Nezvládá	Zvládá s dopomocí	Zvládá samostatně
Oblékání			
Zavazování tkaniček			
Zapínání zipu			
Zapínání knoflíků			
Skládání oblečení			
Správně vrství oblečení			
Správně používá toal.papír			
Umývání rukou			
Čištění zubů (nanášení pasty)			

Časové pojmy

	Nezvládá	Zvládá s dopomocí	Zvládá samostatně
Přiřadí čin. obvyklé pro ráno			
Přiřadí čin. obvyklé pro odpoledne			
Přiřadí čin. obvyklé pro večer			
Přiřadí čin. pro roční období			
Seřadí obrázky podle posloupnosti děje			
Chápe pojmy včera-dnes-zítřa			

Prostorové pojmy

	Nezvládá	Zvládá s dopomocí	Zvládá samostatně
Pravo-levá orientace na svém těle			
Pravo-levá orientace na papíře			
Pravolevá orientace v prostoru			
Předložkové vazby (pod, nad, mezi, vedle...)			
nahoře x dole			

Předmatematické dovednosti

	Ano	Ne
Malý x velký		
Hodně x málo		
Dlouhý x krátký		
Vysoký x nízký		
Stejný x jiný		
Méně x více		
Třídění do skupin podle kritérií		
Co do skupiny nepatří		
Orientace do 3		
Orientace do 5		
Orientace do 10		
Kruh		
Čtverec		
Obdélník		

Sluchové vnímání

	Nezvládá	Zvládá s dopomocí	Zvládá samostatně
Lokalizuje zvuk			
Pozná píseň podle melodie			
Naslouchá příběhu			
Vyčlení hlásku na zač. slova			
Vyčlení hlásku na konci slova			
Zopakuje krátkou báseň			
Rozdělí slovo na slabiky			
Vytvoří rým			

Sociální dovednosti

	Ano	Ne
Požádá o pomoc		
Poděkuje		
Zapojuje se do hraní		
Zapojuje se do činností		
Dodrží pravidla		
Udržuje pořádek		

Zrakové vnímání

	Nezvládá	Zvládá s dopomocí	Zvládá samostatně
Základní barvy			
Ostatní barvy (fialová, oranžová, růžová, hnědá)			
Vyhledá předmět na obrázku			
Skládá obrázek z částí			
Pamatuje si 3 předměty (který chybí)			
Pamatuje si 5 předmětů (který chybí)			

Příloha č. 14: Podklad pro polostrukturovaný rozhovor

Vážené kolegyně, žádám Vás o vyplnění následujícího formuláře, který se týká vývoje evaluačního systému v naší mateřské škole.

Cílem tohoto průzkumu je zjistit, jakou formu evaluačního systému považujete za nejefektivnější.

Zároveň je mým záměrem zjistit Váš názor na funkčnost autoevaluace v naší MŠ, na jehož základě pak zkusíme společně stavět do budoucna.

Informace, které tímto způsobem od Vás získám, využiji ve své bakalářské práci. Formulář je anonymní, Vaše jména zůstanou utajena.

Předem děkuji za Váš čas při vyplňování.

Zaškrtněte prosím jednu z možností:

První čtyři otázky směřují k problematice autoevaluace obecně - tak jak je ustanovena v RVP PV.

1. Autoevaluaci považuji za časově náročnou:

rozhodně ano spíše ano spíše ne rozhodně ne

2. Systém autoevaluace mi připadá složitý:

rozhodně ano spíše ano spíše ne rozhodně ne

3. Vyplňování autoevaluačních dotazníků považuji za nezbytné:

rozhodně ano spíše ano spíše ne rozhodně ne

4. Provádět autoevaluaci považuji za důležité:

rozhodně ano spíše ano spíše ne rozhodně ne

V následující části si prosím prohlédněte autoevaluační dotazníky, které jsme v průběhu let v naší mateřské škole používali a vyjádřete se k jejich funkčnosti.

Školní rok 2011/2012

1. Formuláře považuje za přehledné:

rozhodně ano spíše ano spíše ne rozhodně ne

2. Evaluace mi byla přínosem, podkladem pro mou další práci (sebereflexe pedagoga). Na jejím základě si zhodnotím, jak se mi daří naplňovat cíle a ověřím si, zda v činnostech zahrnuji všechny oblasti vzdělávání dané RVP PV

rozhodně ano spíše ano spíše ne rozhodně ne

3. **Na základě provedené autoevaluace byly v naší MŠ provedeny změny, které reflektovaly výsledky hodnocení.**(př. podmínky vzdělávání se v následujících letech změnilly apod.)

rozhodně ano spíše ano spíše ne rozhodně ne

4. **K provádění autoevaluace jsem byla pozitivně motivovaná.**

rozhodně ano spíše ano spíše ne rozhodně ne

Poznámky a další názory k tématu:

Školní rok 2012/2013

1. **Formuláře považuje za přehledné:**

rozhodně ano spíše ano spíše ne rozhodně ne

2. **Evaluace mi byla přínosem, podkladem pro mou další práci** (sebereflexe pedagoga). **Na jejím základě si zhodnotím, jak se mi daří naplňovat cíle a ověřím si, zda v činnostech zahrnuji všechny oblasti vzdělávání dané RVP PV.**

rozhodně ano spíše ano spíše ne rozhodně ne

3. **Na základě provedené autoevaluace byly v naší MŠ provedeny změny, které reflektovaly výsledky hodnocení.**(př. podmínky vzdělávání se v následujících letech změnilly apod.)

rozhodně ano spíše ano spíše ne rozhodně ne

4. **K provádění autoevaluace jsem byla pozitivně motivovaná.**

rozhodně ano spíše ano spíše ne rozhodně ne

Poznámky a další názory k tématu:

Školní rok 2013/2014 - školní rok 2015/2016

1. **Formuláře považuje za přehledné:**

rozhodně ano spíše ano spíše ne rozhodně ne

2. **Evaluace mi byla přínosem, podkladem pro mou další práci** (sebereflexe pedagoga). **Na jejím základě si zhodnotím, jak se mi daří naplňovat cíle a ověřím si, zda v činnostech zahrnuji všechny oblasti vzdělávání dané RVP PV.**

rozhodně ano spíše ano spíše ne rozhodně ne

3. **Na základě provedené autoevaluace byly v naší MŠ provedeny změny, které reflektovaly výsledky hodnocení.**(př. podmínky vzdělávání se v následujících letech změnilo apod.)

rozhodně ano spíše ano spíše ne rozhodně ne

4. **K provádění autoevaluace jsem byla pozitivně motivovaná.**

rozhodně ano spíše ano spíše ne rozhodně ne

Poznámky a další názory k tématu:

Školní rok 2016/2017

1. **Formuláře považuje za přehledné:**

rozhodně ano spíše ano spíše ne rozhodně ne

2. **Evaluace mi je přínosem, podkladem pro mou další práci** (sebereflexe pedagoga). **Na jejím základě si zhodnotím, jak se mi daří naplňovat cíle a ověřím si, zda v činnostech zahrnuji všechny oblasti vzdělávání dané RVP PV.**

rozhodně ano spíše ano spíše ne rozhodně ne

3. **Výsledky provedené autoevaluace jsou reflektovány.**

rozhodně ano spíše ano spíše ne rozhodně ne

4. **K provádění autoevaluace jsem byla pozitivně motivovaná.**

rozhodně ano spíše ano spíše ne rozhodně ne

Poznámky a další názory k tématu:

Moje připomínky a názory jak autoevaluaci zlepšit, tak aby byla přínosem: